

KLETSKOEKIE STAN

Site en teksten © De Satiricus.nl, 16 oktober 2007

Ieder overeenkomst met een bestaand volk of leider of wat dan ook berust op toeval. Alleen de Kletskoekiestaners mogen zich aangesproken voelen, en Gerasimov Gerasimets, en Jojanneke.

I ONVERWACHTE KENNISMAKING MET DE KLETSKOEKIESTANERS

Het uitzicht op de wolken hing Jojanneke al een poos de keel uit. Het vliegtuig bood weinig lol. Uit verveling vroeg ze aan Dik, die naast haar zat, waar dat Kletskoekiestan nou lag.

Dik doet in zijn vrije tijd niets anders dan atlasen bestuderen. Hij heeft er altijd eentje bij zich en hij zei:

- Het is een klein landje tussen Stuggistan, Chocowakije en Tetrisistan.
- Zegt me niets, zei Jojanneke.
- Foerfoelistan, zei Dik, ken je dat?
- Laat maar.
- Wil je niet de kaart van Foerfoelistan zien?
- Nee.
- Echt niet?
- Ik wil alleen Houdjekleppistan zien, zei Jojanneke.

Dik pakte onmiddellijk zijn atlas en begon te bladeren.

- Vreemd... een nieuw land?
- Ligt bij de baai van de rode tong, antwoordde Jojanneke, en de hoofdstad is Smoeldicht.
- Merkwaardig...

Na een poosje begreep Dik dat hij in de maling werd genomen. Hij werd niet boos want hij werd nooit boos. Hij klapte alleen zijn atlas dicht en zei:

- Waarom gaan we eigenlijk daarheen?
- Dat heeft de juf toch al uitgelegd, zei Jojanneke.
- Heb ik dan gemist, zei Dik beteuterd.
- Jij mist alles, jij zit alleen maar in die atlas te staren.

Dat ging juf Zwartmuts, die naast hen zat bij het gangpad, te ver.

- Je moet Dik niet zo plagen, Jojanneke, hij vindt gewoon andere dingen interessant dan jij en Ramon.
- Ach, Ramon, zei Jojanneke, ik was hem al helemaal vergeten, die kleine sukkel.

Ze keken alledrie naar een knulletje met stekelhaar dat aan de andere kant van het gangpad in een autoblaadje zat te lezen.

- Ik ben geen kleine sukkel, zei hij zonder op te kijken, maar een grote.

- Het bewijs, zei Jojanneke zuchtend.

- Geen ruzie, jongens, zei de juf. Ik zal het nog een keer uitleggen. We gaan naar Kletskoekiestan voor een uitwisselingsproject met een andere school. Leerlingen van die school komen naar Amersfoort. Ik kan niet zeggen dat ik blij ben dat ons groepje is uitgekozen om hierheen te gaan. Maar we moeten niet bang zijn.

- U bent volgens mij het bangst van ons allemaal, zei Jojanneke.

Juffrouw Zwartmuts zei na het slaken van een diepe zucht:

- Ik zeg alleen dat het potverdriedubbeltjes ons lot wel is dat uitgerekend wij erheen moeten.

- Dus u bent bang, zei Jojanneke.

Jojanneke is juf Zwartmuts' favoriete leerlinge maar soms kan ze het meisje wel wat doen. De juf draaide zich om naar Ramon en vroeg of hij niet iets wilde weten over Kletskoekiestan.

- Boeit me niet, juf, antwoordde Ramon.

- Die mensen verwachten interesse in hun cultuur, zei de juf.

- Boeit me niet juf.

- Ramon, cultuur, dat is...

- Verspilde moeite juf, zei Jojanneke. Ramon kent maar een cultuur: die van de auto.

- En die van wapens, voegde hij toe.

- Echt iets om trots op te zijn, zei Jojanneke.

- Doe niet zo verwaand, oelewappers.

- Hoor ik daar meuneertje onnozelehannes?

Het gekibbel ging over en weer tot juf Zwartmuts riep:

- Jongens, jongens, kalm!

Het was stil totdat Jojanneke zei dat zij wel een vraag had: of daar pas oorlog was geweest.

- Dat is al weer een tijd geleden, zei de juf. Toen hadden de Kletskoekiestaners oorlog met de Stuggistaners.

- Waarom?

- Dat weet niemand precies. Schijnt iets met cactussen te maken te hebben. Dat kan ik mezelf nauwelijks voorstellen. Hoewel, voorstellen is maar een kwestie van je standpunt, hè, dat heb ik jullie wel eens eerder...

- En nu? onderbrak Jojanneke haar.

- Het is nu rustig, zei de juf.

- Hoe kan dat?

- Het leger heeft de slechte rebellen eronder gekregen.

- Nou volgens mij zijn Kletskoekiestaners helemaal geen agressor, zei Jojanneke, ze worden simpelweg gerepresseerd door een groep machtswellustelingen.

Juf Zwartmuts keek het meisje stomverbaasd aan.

- Hoe kom je aan die woorden?

- Hoor je op het journaal, juf.

- Moet je geen spelletjes spelen?

- Meisjes pakken de jongens zeker, zei Jojanneke schamperend, da's de wereld op zijn kop, juf.

- Alsof ik daar op zit te wachten, meldde Ramon ongevraagd.

De kinderen zwegen en juffrouw Zwartmuts bette haar voorhoofd met een zakdoekje en vroeg zich af waarom zij uitgerekend met deze leerlingen naar dit land moest. Het lot was haar al nooit zo goed gezind geweest, vond ze. Een leuke man vinden had haar minder meegevallen dan ze vroeger had verwacht. Toen had ze eindelijk een man, maar vond hij haar vriendin leuker. Nu was ze weer alleen. Ze kon wel haar eigen gang gaan maar ze miste toch soms een schouder om tegenaan te vlijen. Ze had wel een mooie tuin maar een mooie tuin is toch wat anders dan een mooie man. Het was ook een duur huis en leraren kregen weinig betaald. Vandaar dat ze weinig overhield aan het einde van de maand. Terwijl ze zo hard moest werken! Zoals nu weer deze akelige reis. Waarom mocht ze niet net als juffrouw Berkstra met Pim, Frits en Ida naar Berg en Dal?

Terwijl ze zo zat te mijmeren, vielen haar ogen ineens op een blikkerig ding in de handen van een man die door het gangpad liep. Haar gedachten vertelden haar: dat is een pistool.

De gedachte verwierp ze meteen als onmogelijk.

Maar Ramon maakte duidelijk dat ze het wel goed had gezien.

- Wow, een MMK 441, mét automatische vergrendeling! Mag ik die vasthouden, juf?

Juf Zwartmuts keek alsof iemand haar op pauze had gedrukt.

Toen begon het gegil.

- Laat haar ophouden! riep Ramon.

- Ja, laat haar dat doen, zei een passagier voor hen.

- Waar bemoei jij je mee? zei Jojanneke.

- Met dat gegil, zei de passagier voor hen. Heeft ze geen volumeknop?

- En nieuwsgierige passagiers, zei Jojanneke, hebben die geen uitknop?

- Hoezo, zei de passagier voor hen, ik gil toch niet?

- Je zeurt wel, zei Jojanneke.

- Nou en?

- Da's nog erger want dat doet pijn aan je hasses.

Hun gekibbel werd onderbroken door een schreeuw. Die kwam van de man met het wapen (en een pantykous over zijn hoofd). Hij brulde door het toestel:

- Dit is een kaping!

- Hoort die sirene er ook bij? vroeg een passagier.

- Zwijg! riep de kaper. Deze kaping wordt verzorgd door het Kletskoekiestaanse bevrijdingsfront!

Achter hem stonden nog twee andere mannen met pistolen en kousen over hun gezicht. Passagiers slaakten gilletjes of zeiden 'tjongejonge'. Ramon legde zijn autoblaadje weg en keek bewonderend naar de kapers. Dik begon te knagen op de kaft van zijn atlas.

- Ik vind het eng, mompelde hij.

- Niks eng, zei Jojanneke, gewoon sufferds met wapens. Belangrijker is de vraag hoe het met onze juf is.

De juf hield op met gillen. Ze was bleek, haar hoofd hing scheef en haar tong hing uit haar mond.

- Flauw gevallen, zei Ramon.

- Beter dan gillen, oordeelde de passagier voor hen.

- Als je niet oppast, zei Jojanneke, draai ik je vel van je been zo dat jij gaat gillen.

De hoofdkaper kwam op het geroezemoes af.

- Ik riep al dat iedereen stil moet zijn! schreeuwde hij.
- Waarom schreeuw je zelf dan zo? antwoordde Jojanneke.
- Ik ben de kaper!
- Nou prima dat je kaapt hoor, zei Jojanneke, maar onze juf ligt bewusteloos door jullie gesjouw met pistolen.

De hoofdkaper richtte zijn wapen op het meisje.

- Hoe durf je zo brutaal te zijn?
- Ten eerste, zei Jojanneke, lijkt het mij onzin dat ik hier brutaal zou zijn. Wie loopt hier met wapens te zwaaien? Ten tweede, je schiet niet in het vliegtuig. Daar komen brokken van, met luchtdruk en zo.

- Daar heeft ze een punt, zei een van de andere kapers.
- Geen dom grietje inderdaad, gaf de hoofdkaper toe.

Na even op zijn achterhoofd gekrabbeld te hebben, liep de hoofdkaper met een andere kaper naar de cockpit. Juf Zwartmuts kwam weer bij.

- W... wat is er gebeurd? zei ze.
- Oh, gaaf juf, zei Ramon, we zijn gekaapt door drie mannen, die hebben MMK's 441 mét automatische vergrendeling, en toen zei Jojanneke dat ze stom waren en...

Haar hoofd viel weer zijwaarts. Ook haar tong nam zijn oude plek weer in: hangend uit de mondhoek.

Even was er stilte maar die werd bruusk doorbroken toen de kapers terugkwamen in het passagiersdeel en de hoofdkaper schreeuwde:

- We vliegen naar het Al Broes-vliegveld!
- Dat is in het gebied van de rebellen! riep een passagier.
- Nou en? Wij zijn ook rebellen. Zijn wij zulke barbaren?
- Ja! riep iedereen.
- Zwijg allemaal!

Men zweeg. Totdat – wie anders – Jojanneke haar mond open deed.

- Die panty's van jullie staan stom.

De hoofdkaper liep op haar af en brulde vlak voor haar gezicht:

- Wat?!
- En je gaat er slechter door horen.

- Hou je snater, jij, riep de hoofdkaper.
- Jij bent anders begonnen met het zwaaien met die wapens, zei Jojanneke.
- En toen begon die vrouw met gillen, zei de passagier voor hen oplettend.
- Zwijg! brulde de hoofdkaper.
- Dat vind ik nou ook, zei Jojanneke, de man voor ons dan.
- Jij! zei de man voor hen.
- Ik? zei Jojanneke. Maar ik zeg toch niets?

Ze liet een kleine stilte vallen om te bewijzen dat ze niets zei.

- Zwijg! Zwijg! Zwijg!

De hoofdkaper ging voor in het toestel zitten smiespelen met zijn medekapers. Passagiers gingen onderling zitten smiespelen. Jojanneke smiespelde af en toe beledigingen heen en weer met de passagier voor hen. Zo verliep de rest van de vlucht heel smiespelend.

Het vliegtuig landde met een smak op vliegveld Al Broes. De remmen snerpten. Het toestel kwam langzaam tot stilstand.

Ineens draaide iedereen zich om in het toestel en keek de drie leerlingen en de juf doordringend aan. De kapers kwamen erbij staan en keken hen ook doordringend aan.

Dik werkte een paar pagina's Azië naar binnen.

Jojanneke zei niets.

Ramon mompelde: 'Wat een ontzettend gaaf schoolreisje!'

Juf Zwartmuts viel flauw.

En ineens barsten alle inzittenden van het vliegtuig in schaterlachen uit. Ze schaterden vanuit het diepste van hun wezen, ze brulden. De hoofdkaper trok de panty van zijn hoofd en zei grinnikend:

- Wij zijn Kletskoekiestaners! We willen jullie geen kwaad doen. We houden alleen van grapjes maken. Dit was ook een grap! Welkom in Kletskoekiestan!

- Een grap? zei Jojanneke ongelovig.

De passagiers en de kapers knikten. Zelfs de passagier voor hen.

Dof en verward verlieten de drie kinderen en de juf het toestel. De rest volgde. De meeste passagiers hadden moeite met de trap aflopen omdat ze zo hard aan het schateren waren.

II GEKWEBBEL MET EEN GLAASJE RANJABIJER

De drie kinderen en de juf liepen met de kapers mee naar een hangar op het vliegveld. De hangar was een groot grijs gebouw met een bolle overkapping. Eromheen stonden bossen en een paar verroeste vliegtuigen. Dit bleek het hoofdkwartier te zijn van de Kletskoekiestaanse rebellen.

In de hangar was het een rommeltje van stoelen, tafels, landkaarten, boeken en sjoelbakken.

De drie kinderen en de neppassagiers namen plaats rondom een grote tafel in het midden van de hangar. De neppassagiers bleken rebellensoldaten en gingen aan de zijanten van de hangar zitten kaarten of uitrusten. Er werd veel gegaapt. Een enkeling grinnikte nog om de grap van de kaping. Juf Zwartmuts ging op een bankje liggen want ze was niet lekker geworden van al dat flauw vallen.

De kinderen kregen de lokale drank voorgeschoteld. Dat leek op bier. Toen Dik zei dat hij geen bier mocht drinken, zei de ex-hoofdkaper dat hier alles mocht. Dik proefde voorzichtig. Het was ranja met een schuimkraagje.

Het was tijd voor iedereen om zich voor te stellen. De kinderen en de juf deden dat het eerst. Toen de rebellen. De ex-hoofdkaper heette Vasilij. Hij wees naar de andere twee kapers, die Doftojefki en Toejstoel heetten. Gedrieën waren ze de leiding van de Kletskoekiestaanse rebellen. Dat was niet zo heel bijzonder, lichte Vasilij toe. Ieder jaar werden de drie leiders via een loting aangewezen want Kletskoekiestaners meenden dat iedereen kon leidinggeven. Dit jaar waren zij toevallig aan de beurt.

Jojanneke was meteen weg van deze Vasilij. Hij had een slank gezicht, een rank lichaam, en leek niet eens te weten dat hij knap was. Hij dronk zijn glas met een pink in de lucht gestoken. Dat verraste haar. Bij rebellen had ze schurken voorgesteld die hun glazen opaten (en die dan wel om de haverklap naar het ziekenhuis moesten).

- Waarom hebben jullie ons gekaapt? opende ze het gesprek.

- Wij hebben jullie gekaapt, omdat wij aandacht willen voor onze situatie, zei Vasilij somber. Wij Kletskoekistaners worden bezet door de grote legermacht van dictator Gerasimov Gerasimets. Hij wil niets weten van onze eeuwenoude vrolijke cultuur. Alles

draait om hem. Ons volk heeft geen rechten. Daarom zijn we in verzet gegaan want iedereen wil rechten hebben. Dat verzet leiden we vanuit dit vliegveld.

- Wat kunnen wij doen? vroeg Jojanneke.

- Wij denken, zei Doftojefki, dat u ons misschien kunt helpen, en daarom hebben wij u een beetje ontvoerd.

- Hoezo een beetje, reageerde Toejstoel, je ontvoert iemand helemaal of niet.

- Of je moet degene door midden snijden, sprak Vasilij peinzend, en de ene helft laten staan.

- Je kunt beter zeggen, zei Toejstoel, we hebben u *bijna* ontvoerd.

- Dan is het mislukt, zei Doftojefki.

Vasilij zei:

- Het was een ontvoering die veranderde in een lift geven.

De drie gaven elkaar hi-fives. Ze hoorden meisjesvingers op het tafelblad trommelen en werden weer stil.

- Kan iemand nog vertellen wat onze rol is? vroeg het meisje bij wie de trommelende meisjesvingers hoorden.

Vasilij zei:

- Wij hopen dat jij de dictator kunt weg krijgen.

- Ik ben maar een klein meisje... stamelde ze verlegen.

- Mevrouw Jojanneke... zei Vasilij smekend.

- Gewoon Jojanneke alsjeblieft, zei ze.

- Mevrouw Gewone Jojanneke alsjeblieft... zei Vasilij smekend.

- Nee, sufferd, zei Toejstoel, zonder gewoon.

- En ook zonder alsjeblieft, zei Doftojefki.

- Maar wel met een naam, zei Jojanneke.

- Ik moet het toch vriendelijk vragen? vroeg Vasilij.

- Kunnen we haar niet beter een codenaam geven, vroeg Doftojefki, zoals FF4343TT.kl?

Vasilij en Toejstoel staarden hem aan, daarna elkaar, daarna hem, en vroegen tegelijkertijd:

- Hoezo punt kl?

- Een internetnaam, zei Doftojefki.
- We hebben hier geen internet, zei Vasilij.
- En geen internetadressen, zei Toejstoel.
- Niet eens computers, merkte Ramon op.
- Dat maakt de codenaam alleen maar geloofwaardiger, zei Doftojefki.

Daar dachten ze over na. Ze werden uit hun overpeinzing gerukt toen ze dezelfde meisjeshand als eerst weer op de tafel hoorde trommelen.

- Wat... willen... jullie... ons... vragen...? zei Jojanneke.
- Wil je onze legerleider worden? zei Vasilij.
- Leuk! zei Ramon.
- Ga met je autootjes spelen, zei Jojanneke, oorlog is niet iets voor jongens.

Schoorvoetend verliet Ramon de hangar. Dik liep schoorvoetend met hem mee. Schoorliggend in het zonnetje dook Ramon in zijn autoblaadje en Dik in zijn atlas.

Her en der in de hangar werd gelachen door de kaartende soldaten. In de hoek waren een paar soldaten aan het sjoelen. *Kaatsjikk, kaatsjikk...* klonken de ketsende stenen. Wie had ooit gedacht dat een oerhollands spel als sjoelen in deze contreien populair zou zijn?

Nieuw ranjabier werd geserveerd. De vier klonken hun glazen en daarna sipten ze ervan.

- Hebben jullie al plannen? vroeg Jojanneke.
- Ja, zei Vasilij. Dictator Gerasimov Gerasimets heeft een generaal, Igor Oreganov, een zeer kundig man. Hij weet zich alleen geen raad met vrouwen.

Nauwelijks verstaanbaar vervolgde hij:

- Ons plan is dus dat jij de macht van zijn kamp overneemt.

De drie leiders begonnen alledrie tegelijkertijd heel vals een stuk van het Kletskoekiestaanse volkslied te neuriën terwijl ze staarden naar de tl-buizen in de hangar, waar vliegen en motten de hele tijd kopstootjes tegen gaven.

- Hallóóó! zei Jojanneke.

Ze hielden op met neuriën en keken haar aan.

- Ik ben nog geen twee uur op deze bodem, zei ze, en ik moet mijn leven wagen voor jullie!

Toe stoel zei:

- Hmm... daar heeft ze wel een punt. Hoe zit dat precies, Vasilij?

- Het zit zo, zei Vasilij, ons legertje is kansloos tegen Gerasimov Gerasimets. De enige zwakke plek is die generaal. Ons enige geheime wapen ben jij want jij durft heel veel.

Ze keken het meisje aan. Dat was aan het peinzen geslagen. Toen ze daarmee klaar was, zei ze:

- Dood gaan we toch allemaal wel, goed, ik doe het.

De drie kapers brulden het uit, en daarna alle soldaten in de hangar, en daarna begonnen de honden te blaffen, en daarna de vogeltjes te tsjilpen, en daarna de bladeren van de bomen te ritselen. Daarna keerde de rust terug, Vasilij trakteerde op een rondje ranjabier en zei:

- Geen zorgen, we zorgen voor goede steun.

- Mag ik die zelf uitkiezen? vroeg Jojanneke.

- Natuurlijk!

- Dan kies ik jou.

- Mij? zei Vasilij verbaasd.

- Ja jou.

- Mij dus?

- Is dat nu nog niet duidelijk?

- Het gedeelte dat mij eist, is wel duidelijk, dat ben jij, maar dat gedeelte dat over mij gaat, begrijp ik nog niet helemaal. Bedoel je niet een van mijn maten?

Jojanneke zweeg.

- Nou goed, zei Vasilij schouderophalend, als jij het wilt.

Jojanneke en Vasilij vertrokken. Ze werden door iedereen uitgezwaaid. Juf Zwartmuts was niet krachtig genoeg om zich tegen het plan te verzetten, bovendien was dat toch kansloos, met een meisje als Jojanneke.

Doodstil waren de naaldbossen waar de twee doorheen liepen. Het rook er naar kerst. Hier en daar tsjilpte een vogel, kraakte een tak, maar daar hield het ook mee op. Tweemaal sprong een eekhoorn voor hen langs. Het pad was lang en rechtdoor. Vasilij werd af en toe afgeleid door vlinders.

Jojanneke raakte vermoeid en ze zei dat ook.

- Oké, zei hij, dan draag ik je wel.

Jojanneke kon haar doorgaans zo pientere brein wel een klap geven. Waarom was ze hier niet eerder op gekomen? Ze klom op zijn rug. Hij zwoegde voorwaarts. Ineens besepte ze dat hij nu de pukkel op haar voorhoofd goed kon zien.

- Vasilij, heb je last van die pukkel?

- Je moet echt over bovennatuurlijke krachten bezitten, zei hij. Hij zit bij mijn dijbeen en doet vaak pijn.

- Ik bedoel die ene op mijn voorhoofd.

Hij stopte met lopen en keek langs zijn schouder in haar gezicht. Zij staarde bedwelmd terug in de zijne. Hij liep door, kreunend.

- Ik loop voor gek, zei ze, zeg het maar.

Hij wiste zweet van zijn voorhoofd aan zijn mouw.

- Voorlopig ben ik de enige die loopt.

- Wees nou eerlijk! riep ze uit.

- Alsjeblieft, zei Vasilij smekend, je ziet er hartstikke goed uit!

Mozarts deuntjes noch de allerlekkerste Belgische chocolade hadden niet tegen deze woorden opgekund. Ze sloot haar ogen en liet zich hangen tegen Vasilij's schouders. Dat was zo prettig dat ze in slaap viel.

Na een poos werd ze wakker omdat Vasilij haar op de grond zette.

- We zijn er, zei hij puffend. Achter deze bosrand is het legerkamp.

Ze wreef in haar ogen. Ze zag inderdaad een bosrand. Vasilij keek ongemakkelijk om zich heen en zei ten slotte:

- Nou, ik moet maar eens gaan.

- Laat je mij alleen?

- Ik heb toch beloofd om je te helpen.

- Ik bedoel eh...

Ja, dacht ze bij zichzelf, wat bedoelde ze eigenlijk? Ze voelde zich raar, onvast. Ze zei tegen zichzelf dat ze niet zo gek moest doen. Toen deed ze niet zo gek meer. Ze stonden zo een beetje onnozel naast elkaar totdat Jojanneke zei:

- Goed, ik ga die generaal wel gek maken.

- Kijk je wel uit? zei Vasilij. Zo vrolijk als wij zijn, zo hard zijn zij.

- Ik ben bang dat de pukkel op mijn neus groter wordt of dat de hemel op mijn hoofd valt, zei Jojanneke plechtig, meer angsten heb ik niet.

Vasilij keek haar aan of ze gek was geworden. Hij besloot daar niet over te piekeren en zei dat hij nu echt ging. Ze vroeg of hij niet bijvoorbeeld nog zijn veters moest strikken. Hij staaarde naar zijn schoenen. Zijn veters waren niet eens naar Kletskoekietaans gebruik aan elkaar gebonden.

- Ga maar, zei ze zachtjes.

Ze keek hem lang na toen hij vertrokken was. Haar gedagdream verbaasde haar. Ze kon zich niet herinneren dat ze ooit een jongen zo leuk had gevonden. Daar was wel eens Joep geweest, de knikkerbink. Maar hij wist niet wat een Ocelot was. Een beetje persoon kent alle roofkatten uit zijn hoofd. Dat ze die zelf pas onlangs wist, maakte niet uit.

Ze wilde hem achterna rennen en de liefde verklaren. (Ze vroeg zich ineens af hoe: een papiertje geven met het woord *Liefde*? Heel hard knipogen? Op zijn tenen gaan staan?) Ze bedacht zich dat ze meer indruk op hem zou maken door de strijd aan te gaan.

Bij het legerkamp nam ze niet de moeite om op ingewikkelde manier binnen te dringen. Ze klopte gewoon aan.

III JOJANNEKE IN DIENST

- **Generaal, zei overste Pottimakov, er is hier iemand voor u.**

- **Wie? vroeg de generaal.**

- **Een meisje.**

De generaal was stomverbaasd. Hij was ook onthutst, verbijsterd, op slag nerveus en onzeker. Hij was nogal wat, maar niet meer op zijn gemak.

Hij had geen afspraak en zeker niet met meisjes. Die meed hij juist als de pest. Onrustig gleed hij over de zitting van zijn stoel en probeerde zo ontspannen mogelijk te zeggen:

- Stuur maar binnen.

Het meisje trad binnen. Het was werkelijk een doodgewoon meisje. Rood jasje, geel jurkje, donkerbruine haardos, eigenwijze blik. Hij kreeg meteen de bibbers.

- Bent u de generaal hier? vroeg ze.

- Generaal Oreganov, zei hij schor, en wie mag u zijn?

Jojanneke plofte in een stoeltje neer.

- Zeg toch niet 'u' tegen mij! Iedereen ziet toch dat ik pas twaalf ben? Maar ik ben hier om me vrijwillig aan te melden voor dat legertje van u. Ik heb verder niets te doen, ziet u, en ik wil me toch nuttig maken.

De generaal schoot in de lach, of iets wat daarop leek.

- Dit is een echt leger, baste hij, niet iets voor kleine kinderen!

Ze zag een stoel en zonder te vragen of het mocht ging ze erop zitten.

- Ik kan best waardevol zijn, zei ze.

- Hoe dan? bromde hij.

Ze schoof haar stoel een stukje naar het bureau. De generaal schoof zijn stoel een stukje van het bureau vandaan.

- Kijk, zei Jojanneke, als u al achteruit deinst, wat zullen de vijanden dan wel doen?

Hij bromde, schraapte zijn keel, een paar keer, er leek geen einde aan te komen.

Jojanneke keek om zich heen maar alles was legergroen en saai. Ze was snel uitgekeken. Gelukkig was de generaal ook klaar met keelschrapen en hij zei:

- Wij hebben een minimumleeftijd van achttien.

- O ja? U bent ook geen twintig meer maar over een maximumleeftijd heeft u het vast niet.

De generaal wilde zo snel mogelijk van dit mormel af zijn. Daarom riep hij naar buiten:

- Overste Pottimakov! Gooi dit kind bij eenheid F!

Overste Pottimakov kwam de tent binnen. Het was een reus van een kerel, werkelijk gigantisch. Hij keek bedenkelijk en zei met een donkere basstem:

- Zou u haar niet gewoon uit het kamp gooien? Of beter nog: neerschieten?

- Doe wat ik zeg! brulde de generaal.

Hij was nou eenmaal de generaal, dus overste Pottimakov nam haar mee.

De generaal probeerde zijn ademhaling te controleren. Het viel niet mee. Hij begon te zweten en kreeg kippenvel. Allerlei onprettige herinneringen kwamen boven. Zijn acht zussen vroegen hem ook altijd of hij nog even naar de bakker kon, of hij de plantjes water wilde geven, of hij de lege glazen wilde wegbrengen. Hij had ze nooit iets kunnen weigeren. Waarom begreep hij niet. Bij mannen had hij nergens last van. Bij hen dwong hij respect af. Daarom was hij in het leger gegaan. In het leger kwamen weinig vrouwen voor.

En dat terwijl de dag zo ontspannen was begonnen! Hij had prettig gewerkt aan het plan om de rebellen aan te vallen. Het plan was bijna klaar. Hij moest lachen toen hij daaraan dacht. Daarmee stopte hij, want lachen was verdacht in het land van Gerasimov Gerasimets.

Hij doofde de lampen in zijn tent, ging op zijn bankje liggen, en viel in slaap.

Als lid van eenheid F kon Jojanneke een paar uur later aan de slag. Ze moesten eerst presentie geven. Iemand brulde wat en zij moest dan stilstaan en luisteren. Dat was nog tot daaraan toe. Maar daarna moest haar eenheid zeventien rondjes om alle barakken rennen. Terwijl zij nog met haar tweede bezig was, was de rest al bezig om de hindernisbaan twaalf keer te beklimmen. Daarna de modderoefening. Die bestond uit vijfhonderd meter kruipen door een modderplas. Vervolgens moest de latrine worden schoongemaakt, de plek in het leger waar geplast en gepoept wordt.

Andere eenheden hadden het makkelijker. Eenheid A mocht bezemen en spullen opruimen. Eenheid B hoefde alleen wapens schoon te maken en mocht zo nu en dan een

potje schieten. Eenheid C was de hele dag aan het wachtlopen, wat een ontspannen klusje was in de zomerzon.

Na een poosje dacht Jojanneke: ik ben hier niet gekomen om mezelf te pletter te rennen. Terwijl de anderen van haar eenheid door de modderpoel kropen, liep Jojanneke de tent van de generaal binnen.

Daar stonden drie mannen met veel streepjes op de schouders van hun pakken. Ze gaapten Jojanneke met open mond aan. Zij gaapte de mannen aan. De mannen gaapten daarna de generaal aan. De generaal, die achter zijn bureau stond, gaapte haar aan en daarna de mannen, die inmiddels elkaar aan het aangapen waren.

De generaal riep uit:

- Ik schort dit overleg op!

Schouderophalend liepen de kapiteins en korporaals de tent uit. De generaal liet zich op zijn stoel vallen. Jojanneke plofte in hetzelfde stoeltje als eerder. Ze was een fraai minisoldaatje: de kleinste maat legerbroek en -jas moesten nog met veiligheidsspelden worden vastgezet.

- Ik wil niet meer bij de F-eenheid, zei Jojanneke.

Generaal Oreganov lachte als een generaal met kiespijn en zei:

- In het leger heb je niets te willen! Je loopt helemaal niet zomaar het stafoverleg binnen!

Jojanneke negeerde de generaal, leunde voorover en staarde naar de kaarten en papieren op het bureau.

- Ben je iets belangrijks aan het voorbereiden? vroeg ze met fluwelen stem.

Hij grabbelde snel alle papieren bij elkaar en deed ze in de bureaulade. Hierna was er stilte. Ze staarden in het rond, totdat Jojanneke de generaal recht in de ogen keek en zei:

- Generaaltje, ik weet een plek waar ik beter tot mijn recht kom: als uw rechterhand.

De generaal kreeg een rilling, beginnend bij zijn schouders, en het sidderde zich een weg naar zijn tenen. Hij probeerde daar niets van te laten merken en liet zijn rechterhand zien.

- Denk je niet dat ik aan één genoeg heb?

- Nu begint u onnozel te doen, zei Jojanneke. Dat bewijst vooral dat u een rechterhand nodig heeft. Ik zal het u maar vertellen wat ik in mijn hoofd heb.

Hij staaarde naar de punt van de veldtent en zweeg.

- Dit leger moet veranderd worden, zei Jojanneke.

De generaal sprong op van zijn stoel en brulde:

- Er hoeft niets veranderd te worden!

Jojanneke zei kalm:

- Luister nou eerst eens voordat je wat zegt, dan zal je zien dat het geen slecht plan is.

De generaal zakte in zijn stoel, dieper dan ooit tevoren, en hing er zo bij als een scholier. Jojanneke klom op zijn bureau en zei zachtjes:

- Luister Bram... mag ik je Bram noemen?

Een onbegrijpelijk gebrom steeg uit hem op.

- Bram, zei ze, wat hebben we er nu aan als knaapjes de hele dag in de modderpoel liggen? Weet je wat voor ellende dat geeft voor de wasserij-afdeling? Die zien die vuile pakken weer binnenkomen. Eerst moeten ze de kluiten eraf schrobben, dan moet het urenlang centrifugeren op zestig graden. Dat is ook niet prettig voor de oren. Dan heb je soldaten die de heel dag bezemen terwijl het al schoon is. Weer andere soldaten tikken teksten op een typemachine terwijl ze bepaald geen Annie M.G. Schmidts zijn als je begrijpt wat ik bedoel. Dan zijn er nog soldaten die wapens schoonmaken. Als ze nu hun nagels of tenen deden, maar wat moeten we nou met schone wapens?

De generaal wist nu zeker dat hij dit kind er meteen uit moest zetten. Anders zou er gedonder van komen. Er was al gedonder van gekomen. Hij dacht aan nóg meer gedonder. Zoveel donder dat er ook bliksem van zou komen als hij door de dictator op de elektrische stoel werd gezet.

Hij lispelde slechts:

- Straks zeg je nog dat het hele leger opgedoekt kan worden.

Jojanneke sprong van tafel. Terwijl ze rondliep door de tent, pakte ze hier en daar een fotolijstje of een beeldje om te bekijken en zette die daarna weer terug. Mensen in films deden dat ook altijd en ze dacht dat die handeling passend was voor dit moment.

- Om eerlijk te zijn, zei ze met de rug naar hem toe, zou ik het geen slecht idee vinden.

De generaal sprong op uit zijn stoel en brulde:

- Nu is het genoeg! Wegwezen! Eruit! Eruit zeg ik je! Eruit, eruit, eruit!

Jojanneke deed niets, behalve omdraaien en hem verbaasd aankijken. Hij liet zich in zijn stoel ploffen. Hij zakte zo diep in zijn stoel, dat het interessant werd voor een mannetje van het grote records-boek om erbij aanwezig te zijn.

- Tjonge jonge, zei Jojanneke, ik zal het leger heus niet meteen opdoeken. Later pas. Ik heb eerst een paar goede ideeën, luister maar.

De generaal luisterde niet want hij kookte inwendig van woede dat hij niet in staat was dit kind buiten het kamp te zetten. Een brutale mannelijke soldaat had hij honderd extra rondjes om de barakken laten rennen, de latrine laten schoonmaken, tien nachten laten wachtlopen, in zijn eentje drie weken de vuile borden laten afwassen. De mannen zouden het doen. Ze wisten dat als de generaal iets besloot, dat het dan serieus was.

Waarom kreeg hij dat bij zo'n grietje niet voor elkaar? Zijn overtuiging, zijn beslistheid waren spoorloos.

- Ik vroeg je iets, Bram, zei Jojanneke.

- Wat? blafte de generaal.

- Of je hier even wil tekenen.

De generaal zette zijn krabbel zonder te kijken. Jojanneke verdween onmiddellijk. De generaal deed alsof er niets aan de hand was. Hij boog zich over plannen, landkaarten, stafnotities, munitiecijfers.

Hij voelde nattigheid toen overste Pottimakov hem vertelde dat een klein meisje namens de generaal de eenheid opdracht had gegeven om te breien. Hij deed niets. Overste Pottimakov verdween hoofdschuddend. Daarna verscheen kolonel Rolladov. Die zei dat een kind zijn eenheid de opdracht had gegeven liedjes te zingen. De generaal had gelukkig een fles wodka en een glas binnen bereik. Kolonel Rolladov verdween hoofdschuddend.

Toen kwam majoor Forkinski. Die meldde dat een meisje zijn eenheid de opdracht had gegeven een legerpoesiealbum te gaan maken. Generaal Oreganov was al te dronken. Majoor Forkinski verdween hoofdschuddend.

De generaal was beslist te ver heen toen soldaat van de dag, wie anders dan de ijverige Boterov, binnenkwam om te vertellen welke nieuwe manier van wapens schoonmaken zijn eenheid moest toepassen. Boterov had het meisje uit het kamp willen gooien. Nu de

generaal zich een stuk in zijn kraag zat te drinken, meende Boterov niets anders te kunnen dan de opdracht onverwijld uit te voeren.

IV DE GENERAAL WORDT WAKKER

Generaal Oreganov trok de deken lekker over zich heen. Hij voelde een zachte hand hem helpen. Dit prettige gevoel was een stuk beter dan die verschrikkelijke nachtmerrie van vannacht! Daarin had een klein meisje de macht van zijn strak georganiseerde legerkamp overgenomen.

Opeens ging er iets kriebelen in het binnenste binnen van de generaal. Ja, het nare gevoel werd steeds duidelijker. Het alarm was niet afgegaan. Generaal Oreganov stond al veertig jaar om vijf uur op en begon dan aan een half uur fitness en een half uur yoga. Dat vond hij gezond.

Hij wilde uit bed springen, maar oogleden open krijgen viel al niet mee. Hij hoorde een meisjesstem zeggen:

- Tjonge, Bram, je hebt een gat in de dag geslapen.

De generaal schoot overeind en voelde een felle pijn door zijn hoofd gaan. Er stond niemand achter hem op zijn hersenpan te slaan. Zo beseftte hij dat hij zijn ogen open had gekregen.

Rondom zag hij soldaten grinniken. Hij lag in de barakken!

Hij zag een meisje aan het voeteneind vriendelijk kijken. Toen kwam alles terug. Meisje, ellende, drinken, dronken. Daarna werd het een waas. Ach, ach. Waarom was hij hierheen gesleept? In zijn eigen tent had niemand zijn dronkenschap hoeven zien.

- Hoe laat is het? vroeg hij met schorre stem.

- Half twaalf, antwoordde Jojanneke.

- Dat is een grap! riep hij uit.

- Dat is hier toch verboden?

- Ik heb de ochtendbespreking gemist.

- O, zei Jojanneke, ik heb je daar vervangen.

De woorden 'ik heb je daar vervangen' klinken misschien niet zo ernstig, maar bij generaal Oreganov kwamen ze aan als een moker. Hij stond op uit bed, wankelend. Hij wilde orders schreeuwen maar meer dan wat gegrom kwam niet uit zijn keel.

De generaal deed zijn best zich in zijn (och hemel) gekreukte pak te hijsen. Dat ging mis. Hij viel met een smak op de grond. Het leverde daverend gelach op van de soldaten. Generaal Oreganov besloot dat ze binnenkort duizend keer zouden moeten opdrukken – of beter: een miljoen keer – maar eerst moest dat pak aan. Dat viel niet mee. De hoofdpijn hinderde hem bij alles wat hij deed.

- Vraag toch gewoon hulp als je het nodig hebt, Bram, zei Jojanneke zachtjes en ze wees een soldaat aan om zijn baas te helpen.

De soldaat hielp Oreganov in zijn pak te komen en zijn jasje aan te trekken. Eindelijk stond hij overeind. Er ontbrak iets. Hij greep naar zijn schouders.

- O ja, die gekke streepjes heb ik er maar af gehaald, zei Jojanneke.

- Gekke streepjes... bouwde hij haar na.

Het kon allemaal niet waar zijn. Maar dat was het toch. Het was zo waar als kranten die *De Waarheid* heten.

Jojanneke hielp hem met zijn schoenen aan te doen. Terwijl ze dat deed, zei ze:

- Ik heb al die besprekingen opgeschort, Bram. Dat geklets over wapens is zinloos als je weet dat vrede voor iedereen het beste is. Je manschappen snappen het veel beter. Zij zijn bereid wel tot veranderingen, dankzij die brief die je hebt getekend.

Die brief! Als Gerasimov Gerasimets erachter kwam, was Oreganovs carrière voorbij, nog sterker: zijn leven vermoedelijk ook. De dictator was niet bepaald een persoon die uit goedheid nog eens over zijn hart streek.

De aangeklede generaal slaagde erin om – weliswaar wankelend – overeind te komen. Hij voelde aan zijn kin. Daar zat een stoppelbaardje. Ook dat nog!

Jojanneke haalde hem uit zijn overpeinzing door te zeggen dat hij mooi brandje had gemist.

- Brandje? riep hij uit. Wat bedoel je met brandje?

- Wat stel je toch gekke vragen, Bram.

- Wat heb je verbrandt?

- O gewoon... al die plannen van je, zei ze.

- Ik heb daar tien jaar van mijn leven voor gegeven! schreeuwde hij.

Dat leverde weer fikse koppijn en hij wreef over zijn bol. Zelfs erover wrijven deed pijn. Hij nam de eerste wankelende passen naar de deur.

- Dat is toch prettig, zei Jojanneke, nu kun je de komende tien jaar echt iets leuks doen. Jammer dat je er niet bij was. De jongens hebben muziek gemaakt tot diep in de nacht. Ze zijn ook nog niet allemaal wakker, maar ja, vroeg opstaan is ook maar een raar verzinsel, als er in zo'n legerkamp niet zoveel te doen valt.

De generaal voelde zich bijna in staat om het meisje een lel te geven. Maar hij verloor zijn evenwicht en kon nog net een bed grijpen. De soldaten moesten opnieuw grinniken. Een miljard keer opdrukken, dacht generaal Oreganov.

- Frisse lucht, mompelde hij.

Hij hield zich aan Jojanneke's arm vast en liep met haar mee naar buiten. Het eerste wat hij zag, waren in hun blote torso lopende soldaten. Ze waren ongeschoren, rookten en groeten hem met: 'Hé, makker.'

De generaal wilde zijn woede uitschreeuwen, maar hij vond geen energie.

- Ik heb ze natuurlijk vrij gegeven na dat feest, zei Jojanneke, en vanmiddag om drie uur gaan we verder met het werk.

- W... welk werk?

De generaal had meteen spijt van zijn vraag.

- Nou, zei ze, eenheid F gaat verder breien. Weet je hoeveel oorlogen er verloren zijn omdat soldaten geen warme truien konden breien? Eenheid E houdt zich bezig met punniken. Je zet zo'n punnikwerk neer voor de vijand, die breekt er zich het hoofd over en van koppijn stort hij ter aarde.

- Goede God...

- Grappig dat u dat zegt, zei Jojanneke, dat is een van de liedjes die Eenheid D aan het studeren is. Die jongens hebben er talent voor. Ik zal u straks 'Schipper mag ik overvaren' laten horen. Dat liedjes zingen is erg goed voor het groepsgevoel. Daar moet je het als generaal toch van hebben. En eenheid C, nou, wat zij kunnen met een krijtje! Als de vijand voor hun neus staat, kunnen ze opeens behoefte krijgen aan een doek, verf en een kwast. Dag overwinning! Eenheid B...

- Houd op! riep de generaal. Dit is onmenselijk!

- Nee, zei Jojanneke, elke dag in een modderpoel duiken is zeker normaal.

Ze liepen langs de afwasruimte.

- Zie ik daar wat ik zie? vroeg de generaal.

- Ja, zei Jojanneke, en dat viel nog niet mee, al het teer uit die wapens te schrobben.

- Maar zo kun je ze niet gebruiken!

Hij stampvoette zo hard dat hij enkele mollen de stuipen op het lijf moet hebben gejaagd.

- Tuttut, zei Jojanneke. Bekijk die ontspannen sfeer in je kamp eens. Daar word je wel rustig van.

Ze liepen verder. De generaal tandenknarste zo driftig dat het een soort melodie werd. Hij zag soldaten op een gitaar spelen, een boek lezen, en een was zelfs geconcentreerd bezig een barbecue te maken. Ze zwaaiden allemaal naar de generaal. Dat deed Jojanneke verzuchten:

- Ze houden echt allemaal van jou, Bram.

Opeens stond de generaal stil. Met schorre stem zei hij:

- Heeft nou helemaal niemand gezegd dat het onzin is wat hier gebeurt?

- Nee. Ze zeiden allemaal: als de generaal het wil, dan doen we het.

- Maar ik wil het niet, zei hij bijna huilend.

- Je hebt getekend, zei Jojanneke zakelijk.

De generaal sjokte voort aan de hand van Jojanneke. Een paar soldaten groetten hem met 'Hé Brammyboy'. Hij zei niets terug.

Ze kwamen bij zijn tent. Hij haastte zich naar binnen. Toen zakte hij op zijn stoel, met een blik op zijn gezicht dat je je ergste vijand nog niet toewenst.

- Ik wil dat je een fles wodka voor me haalt, zei hij.

- Je gaat je toch niet weer bedrinken, Bram? zei Jojanneke.

- Ik maak zelf uit wat ik doe! zei de generaal.

- Nee is nee, Bram.

De generaal begon zo hard te huilen aan zijn bureau, dat buiten soldaten van eenheid A aan elkaar vroegen:

- We zouden toch pas vanmiddag 'wolfje in schaapskleren' spelen?

V DE REBELLEN AARZELEN

In de hanger van de rebellen hielden de drie leiders aan de grote tafel een verhitte discussie. Ze kwetterden dan eens tegelijk door elkaar, dan eens ongelijk in hun eentje. Ze hadden onenigheid over wat voor feest ze moesten houden als ze eenmaal de macht hadden veroverd.

Toejstoel vond dat iedereen als dictator gekleed zou moeten en de verslagen dictator als burger. Doftojefki wilde liever dat iedereen in knaloranje schoonmakerskleren de stad zou bezemen. De stad schoonvegen van geboefte was het idee. Vasilij vond het een beter idee om in de beste Kletskoekiestaanse traditie een toneelstuk te spelen alsof ze de hoofdstad veroverden, met liedjes, cabaret en gratis frisdrank. Hij hield zelf wel van die dingen dus dat kwam goed uit.

Over een invasie van het legerkamp werd niet gesproken. Dat was wel eens het probleem met Kletskoekiestaners: ze waren niet zo goed in staat hoofd- van bijzaken te onderscheiden.

Juffrouw Zwartmuts maakte zich zorgen over het meisje. Ze had nog twee flauwtes gekregen toen Ramon vertelde waar Jojanneke heen was gegaan. De juf lag met een dikke deken op de bank, met Dik en Ramon naast haar, die ook steeds dieper begonnen te zuchten van verveling. Dik staarde voor de zoveelste keer in zijn atlas. Dat gaf in het buitenland een ander gevoel dan thuis. Ramon las zijn autoblaadje voor de honderdste keer. Af en toe mochten ze met soldaten sjoelen. Leuk vonden ze dit ouderwetse spelletje nooit lang want bij de Kletskoekiestaners was de verliezer altijd de winnaar.

Toejstoel vroeg zich af of de rebellen het leger konden spelen en het leger de rebellen en dan te doen alsof de rebellen, dus het leger, verslagen werden door het leger, dus de rebellen.

- Beetje ingewikkeld, oordeelde Vasilij peinzend.
- Dat denk ik ook, zei Doftojefki, luister liever naar mijn idee...

Op dat moment riep juf Zwartmuts vanaf haar bankje:

- Zouden jullie niet eens gaan kijken hoe het met dat meisje gaat dat jullie alleen in het kamp hebben gelaten?

- Daar heeft ze een punt, zei Toejstoel.

- We moeten iets doen, zei Doftojefki.

- Maar wat, zei Vasilij, en hoe?

- We zouden ons kunnen voordoen als Gerasimov Gerasimets, zei Toejstoel, met z'n allen op elkaars schouders staan, een cape omdoen, en dan een paard huren.

- Dan sta ik bovenop, zei Vasilij.

- Jij was al de hoofdkaper! zei Doftojefki.

- Jij kunt niet scheel kijken, zei Toejstoel.

Onmiddellijk deden ze alledrie hun best om zo scheel mogelijk te kijken. Weer kwam juffrouw Zwartmuts ertussen.

- Jullie moeten dat meisje helpen! Een man een man een woord een woord!

- Bij ons is het een man een woord een man een ander woord, zei Vasilij treurig.

- Stelletje lapzwansen, zei juffrouw Zwartmuts.

- Daar heeft ze een punt, zei Toejstoel peinzend.

- We zijn geen volk van strijders, zei Vasilij tegen de juf, en eerlijk gezegd hebben we geen idee hoe we nu verder moeten.

- Zeg dat dan meteen, zei juf Zwartmuts.

Ze vroeg de telefoon. Die kreeg ze. Iemand zei heel snel: 'Hallo, hoe gaat het ermee, wilt u niets zeggen, dan hang ik op, dag.' De verbinding werd verbroken.

- Wat is dit nu weer? vroeg ze stomverbaasd.

- Sorry, zei Vasilij somber, het is bij ons traditie dat wij de telefonerende gast in de maling nemen.

Juffrouw Zwartmuts zuchtte heel diep. Alle Kletskoekiestaanse soldaten schaamden zich eventjes dat ze Kletskoekiestaners waren. Ze kreeg een normale telefoon aangereikt en belde.

- Dokter Zacharias? We hebben een probleem. U moet komen. Hoezo geen tijd? Kunt u uw geniale cavia's niet een keer met rust laten? Alleen uw genie kan ons helpen, dokter. Wat zegt u? Komt u dan meteen? Kletskoekiestan, Al Broes. Mooi zo!

En ze hing op.

Een andere Nederlander, de bekende journalist Herman Rekkelpal, landde eerder in Kletskoekiestan op het officiële vliegveld. Herman Rekkelpal heeft op zijn werk een lijst met mensen die hem interessante dingen kunnen vertellen. De lijst is geheim maar er wordt gesmiepeld dat er wel tachtigduizend namen en telefoonnummers op staan. Een van deze personen had hem in een telefoongesprek verteld dat er iets bijzonders gebeurde in een legerkamp in Kletskoekiestan. Herman Rekkelpal hing op, babbelde met de hoofdredacteur, kreeg een zak met centen en vertrok.

In een dag was hij in het legerkamp. Het was schokkend wat hij zag. Er was geen enkele legerdiscipline. Herman Rekkelpal kon meteen inschatten dat zijn artikel een prachtig schandaal zou opleveren. Dat deed hem veel genoeg. Sommige mensen vinden hun genoegens in tuinieren, sommige in het luisteren naar voetbalwedstrijden op de radio en sommige in het ontdekken van schandalen.

De kern van het verhaal is een klein meisje, merkte hij aan de antwoorden van de soldaten. Zodra hij Jojanneke zag touwtjespringen met een groep stoere soldaten om haar heen, bewoog zijn wenkbrauw even op en neer van verbazing.

- Mag ik je even spreken? vroeg hij aan Jojanneke.

- Best hoor, zei ze.

Ze gaf het springtouw aan een van de soldaten. Ze liepen een stukje rond.

- De vraag is, zei hij, waarom?

- Ik had nog een springtouw in mijn zak, zei ze verbaasd.

- Waarom dit? vroeg Herman. Waarom een gevaarlijke dictator tarten?

- Waarom zou ik dat tegen jou zeggen? zei ze.

- Je doet het voor Vasilij, Toejstoel en Doftojefki, zei hij, de drie gevreesde rebellenleiders.

Ze was een momentje stomverbaasd maar kon zichzelf herpakken.

- Gevreesd? zei ze. Op het gebied van grappen maken misschien.

Een soldaat van de punnikgroep kwam tussenbeide.

- We zijn een beetje moe van het punniken, Jojanneke, mogen we nu kleien?

- Tuurlijk, Iwankereltje, dat hoef je toch niet te vragen? Kun je tegen Peter van de kookgroep zeggen dat de taart bijna gaar is? Hij zit op het dak wolken te tekenen.

De soldaat genaamd Sergeij deed onmiddellijk wat hem opgedragen werd. Hermans wenkbrauw bleef vijf seconden achter elkaar omhoog getrokken en zakte toen.

- Staat het soms vandaag in de krant dat ik hier ben? vroeg Jojanneke.

- Nee, morgen, zei Herman.

- Waarom? vroeg ze.

- Dat is mijn beroep.

- Er gebeurt toch niets bijzonders?

Twee soldaten kregen ruzie. Een wilde niet het springtouw geven ook al was hij wel af. Jojanneke liep op hen af.

- Geef Sergeij onmiddellijk dat springtouw, Anatoli, zei ze. Je mag niet vals spelen. Dat zei ik ook al bij schetenbrijen.

Ze keerde terug bij Herman en zei:

- Ik zie echt niet in wat er zo bijzonder aan is.

- Tja, zei Herman, misschien jij niet maar diverse mensen in de wereld wel.

- Je bedoelt die dictator? zei Jojanneke. Die moet je juist niet waarschuwen!

- Ik kan hem niet tegenhouden als hij de krant leest, zei Herman onschuldig, en ik moet hem bellen voor een reactie, hoor en weder...

- DAT HOEFT NIET MEER! brulde een stem vanaf de achtergrond.

Alle soldaten stonden stokstijf stil. Daar, op een zwart paard gezeten, zagen ze de angstwekkende verschijning van dictator Gerasimov Gerasimets.

VI HET LACHEN VERGAAT DE KLETSKOEKIESTANERS

De dictator zat achter het bureau. De generaal en Jojanneke zaten op de grond en Herman Rekkelpal op een stoeltje. Voor de tent hielden lijfwachten van de dictator de wacht. Dat deden ze door grimmig te kijken naar iedereen die langs liep.

- Ik heb meer journalisten vertrouwd, bulderde de dictator. De laatste ligt TIEN METER DIEP in een BETONNEN SARCOFAAG.

De tanden van Herman Rekkelpal maakten geluid als castagnetten. De dictator was het wel gewend dat mensen die voor hem stonden dat deden. Het kwam wel goed uit want de dictator hield wel van castagnetten als instrument.

- Je komt alleen vrij, bulderde hij, als je nooit meer iets slechts schrijft over mij! BEGREPEN! Geen een SLECHT WOORD! Eén woord is GEEN HOOFD meer!

Herman twijfelde of hij nu wat moest zeggen, maar besloot te zwijgen en wreef over zijn keel.

- Scheer je weg! schreeuwde de dictator.

Herman Rekkelpal liet zich dat niet twee keer zeggen. Terug op zijn redactie zou hij opscheppen over hoe hij gemarteld was door de dictator. Rekkelpal schepte altijd op dat hij gemarteld was. Toen iemand vroeg: Waarom schrijf je daar niet over? antwoordde hij: 'Dat is geen nieuws.'

In de legertent van de generaal trad een onaangename stilte in na Herman Rekkelpals vertrek. Dat was niet zo vreemd. Alle stiltes bij de dictator waren onaangenaam. En ook de niet-stiltes waren dat.

Hij doorbrak de stilte door te brullen tegen een lijfwacht (die daar van schrok):

- KNEVEL HET KIND!

De lijfwacht voerde de opdracht onmiddellijk uit.

- Goed, zei de dictator, nu eis ik een verklaring, generaal Aleksej Pjetrovitsj Oreganov.

Terwijl de generaal nadacht over zijn antwoord, bekeek Jojanneke de dictator. Het was een vent van zeker twee meter. Zijn haar was de helft van zijn lichaamslengte. Hij had een lange zwarte keep om hem heen geslagen, alsof hij oefende voor een gekostumeerd

bal waar allemaal Batmans zouden komen. Het waren vooral zijn ogen die zoveel indruk maakten: hij keek scheler dan Jojanneke ooit iemand scheel had zien kijken.

De generaal zei, terwijl hij naar de grond staarde:

- Ik hoop dat u mij een pijnloze dood laat sterven, onze grote leider.

- Wat zeg je nu, Oreganov? riep de dictator.

- Dat ik hoop dat u mij een pijnloze dood laat sterven, onze grote leider, onze grote leider.

- Doe niet zo raar, zei de dictator, waar is die om zijn hardheid bekend staande generaal van mij?

- Die eh, is er eh, niet meer, onze grote leider, zei Oreganov.

De dictator wierp een schele blik op het meisje dat blijkbaar in staat was om deze generaal om zijn dood te laten smeken.

- ONTKNEVEL HAAR!

De lijfwacht voerde het bevel net zo prompt uit als zojuist. Jojanneke had haar mond amper vrij en ze zei:

- Knevel, ontnevel... U bent vast ook zo iemand die uren moet nadenken over welke schoenen u aan gaat doen.

De generaal boog zijn hoofd diep om niet te zien hoe de dictator op deze brutale woorden zou reageren. De dictator negeerde haar gewoon en vroeg:

- Wie ben jij? Namens wie werk jij?

- Welke van de twee vragen eerst? vroeg ze terug.

- BEIDE!

- Een microfoon bespaart stembanden, wist u dat?

De dictator sprong op van zijn stoel. Hij zocht naar een zin waarin hij op fraaie manier zou vertellen hoe hij het meisje zou laten sterven maar hij werd afgeleid door geknor naast hem.

- Ben jij daar aan het LACHEN, generaal Oreganov?

De generaal keek in de schele blik van de dictator en was op slag serieus.

- Nee, onze grote leider.

- Je weet wat ik met mensen doe die mij UITLACHEN?

- Ja, onze grote leider, dat antwoordde hij, dat loopt nooit zo best af.

- Zeg dat wel, zei de dictator.

Hij ging weer zitten en zei tegen Jojanneke:

- Als jij mij niet antwoordt dan gooi ik je de cel in en daar mag je HONDERD JAAR zwijgen.

- Als puber ben ik onhandelbaar zegt mijn moeder, zei Jojanneke, ik waarschuw je alvast.

De dictator stond met een mond vol tanden, maar tijd om daarvan te bekomen, had hij niet, want het meisje zei:

- Ik heb ook een vraag.

- NOU?

- Kijkt u nu mij aan of de generaal?

De generaal dook weg achter de tafel. Had dat grietje de euvele moed gehad de dictator aan te spreken op zijn scheelheid? Waar de driedubbele doodstraf op staat?

- NIEMAND SPREEKT MIJ AAN OP MIJN SCHEELHEID! brulde Gerasimov Gerasimets.

Hij brulde naar de lijfwacht dat het meisje gekneveld moest worden en weggestuurd naar de diepste cel. De generaal en de dictator bleven over. De generaal staarde naar de grond.

- We hoeven geen woorden te verspillen aan wat er gebeurd is, zei de dictator rustig. Je weet het zelf het beste. Nu is het belangrijk dat je je manschappen weer gaat leiden alsof er niets is gebeurd.

De generaal vroeg zich af of hij het wel goed gehoord had. Ja, dat moest wel, want de dictator hield niet van Kletskoekiestaanse grapjes.

Gerasimov Gerasimets vroeg daarna waar het toilet was. De generaal antwoordde dat de wc één tent naar links en twee naar rechts was. De dictator vertrok. Pas toen Oreganov wist dat zijn baas ver genoeg was begon hij te schateren, zo blij was hij dat hij nog steeds heel was.

Op hetzelfde moment landde het vliegtuig van dokter Zacharias op Al Broes. Tenminste: dat dacht hij. Hij zocht het hele vliegveld af maar zag vrijheidsstrijders noch juffrouw Zwartmuts.

De dokter keerde terug bij het vliegtuig. De piloten en stewardessen stonden voor het toestel te proestten van het lachen.

De dokter vroeg geïrriteerd:

- Wat is dit? We zouden toch in Kletskoekiestan landen?

De piloten en stewardessen hingen aan elkaar vast. Ze vielen bijna om van het lachen. De dokter stond er hulpeloos bij. Hij moest wachten tot de hoofdpiloot wat uit kon brengen en dat was het volgende:

- W... we staan nu op het vliegveld Al... Al... Alma Ata! H... het was maar een g... grapje!

- Mooi grapje dan, gromde dokter Zacharias.

Hij pakte de mobiele telefoon uit zijn zak en kreeg juffrouw Zwartmuts aan de satelliet. Dokter Zacharias legde uit dat hij in Alma Ata zat. Juffrouw Zwartmuts zei dat het Al Broes moest zijn. De dokter wilde geduldig zeggen dat hij dat ook wilde maar de juf had de verbinding al verbroken.

In de hangar van Al Broes brulden alle Kletskoekiestaners het uit van het lachen om de goede grap van hun landgenoten.

- Echte Kletskoekiestaners! zei Toejstoel trots.

- Potverdrie, zei juf Zwartmuts, ik ben die stomme grappen beu! Jullie zijn nog niet jarig als er iets gebeurt met Jojanneke!

Ze schrok van haar eigen woorden. Toch werkte het. De drie leiders gingen koortsachtig overleggen. Ze werden onderbroken door een man die hijgend binnen kwam rennen en die smiespelde met Vasilij. De man vertrok weer en Vasilij zei somber:

- Ik heb net doorgekregen van onze spionnen dat Jojanneke is opgepakt door de dictator.

- We hebben te lang getreuzeld, zei Doftojefki verdrietig.

- Daar heb je een punt, zei Toejstoel gelaten.

Er viel een diepe, diepe stilte in de hangar, tot de soldaten vonden dat de stilte lang genoeg had geduurd. Ze gingen weer verder met hun bezigheden.

- Kunnen we niet een Kletskoekiestaanse list verzinnen om haar te bevrijden? zei Vasilij.

- Wat dan? vroeg Doftojefki.

Ramon kwam erbij staan.

- Jozanneke kan me niets schelen, zei hij, maar een beetje actie vind ik altijd leuk.

De drie leiders keken naar elkaar en haalden hun schouders op. Dat vonden ze een leuke handeling, dus ze deden dat nog een paar keer.

Ramon ging aan de tafel zitten en vertelde over zijn plannetje.

- We gaan naar de gevangenis, gekleed als belangrijke legerleiders van de dictator. Tegen de gevangenisdirecteur zeggen we dat deze gevangenis een Kletskoekiestaanse grap is. Degenen die in de cel zitten zijn onschuldige soldaten van het leger. De bewakers zijn de misdadigers. We zeggen dat we een opdracht van de dictator hebben om de echte gevangenen op te sluiten en de mensen van het leger te bevrijden. Dan is zij vrij en een boel vrienden van jullie ook.

Iedereen was verrukt over dit plan. Ze aarzelden dit keer niet. Een groep van tien rebellen kleedden zich in de soldatenpakken van de bezetters. Ramon en de drie leiders deden dat ook. De vervalste brief was een kolfje naar de hand van Toejstoel, die goed tekenen kon.

Dik schetste een kaart van de omgeving. De kaart bevatte minder fouten dan de kaarten van de rebellen. Hij werd overladen met complimenten. Dat deed Dik goed, maar zijn wangen niet, die werden knalrood. Hij was zo trots op zichzelf dat hij zonder aarzelen beloofde op juffrouw Zwartmuts te passen, die net aan het dutten was.

VII RAMONS PLAN

Ramons plan leek perfect te werken bij de gevangenis. Iedereen geloofde hem op één na: de gevangenisdirecteur. Voor de ingang stonden ze met hem te bakkeleien.

- Ja, zei de gevangenisdirecteur, dat klinkt mooi maar hoe kan het dan dat we er jarenlang niets hebben gemerkt?

- U kent ze toch, zei Ramon, ze zijn heel goed in het in ootjes nemen van iedereen.

- Waarom heeft dan nooit een enkele gevangene een signaal gegeven?

- Zodra de bewakers iets verdachts zien, wordt de gevangene buiten beeld afgeranseld, zei Ramon.

- En degenen die de gevangenen afleveren dan? vroeg de gevangenisdirecteur.

- Wat denkt u? zei Ramon. Allemaal verklede Kletskoekiestaners.

De gevangenisdirecteur – een klein mannetje met een fikse baard – bleef aarzelen.

- Wacht eens even... zei hij plukkend aan zijn baard, wie zegt me dat jullie geen Kletskoekiestaners zijn en mij in het ootje nemen?

- We hebben toch een brief van de dictator? zei Ramon.

- Kan iedereen maken, opperde de gevangenisdirecteur.

Terwijl de rest van de groep op moest passen dat de knieën geen knikkend geluid maakten, zei Ramon kalm:

- Op naar huis, mensen.

- Hè? zei Vasilij (die na een stemming het recht had gekregen om dit woordje te zeggen).

- Morgen brengen we rapport uit bij de dictator, zei Ramon.

Ze keerden om en wandelden weg van de gevangenis. Gevallen takjes braken onder de legerschoenen. De gevangenisdirecteur holde ze achterna. Hijgend zei hij:

- Ho ho, ik wil alleen een overtuigend bewijs.

Ramon fluisterde in het oor van de gevangenisdirecteur:

- Gisteren heeft u een nieuwe gevangene gekregen. Zij was een hoge pief in het leger.

- Ja dat schijnt zo, beaamde de directeur peinzend, en het mooie is dat Aleksej Oreganov een vriend van mij is! We gaan naar haar toe, ik vraag haar dingen over de generaal, ik bel Aleksej, en als het waar is, dan geef ik jullie gelijk.

Jojanneke was natuurlijk erg verbaasd toen ze Ramon en de hele rebellenkliek gekleed in legerpakken voor haar celdeur zag staan samen met de nerveuze gevangenisdirecteur. Het was voor haar niet moeilijk te raden dat ze met een plannetje bezig waren.

- Jij hoort dus in het leger? vroeg de gevangenisdirecteur.

Jojanneke zag Ramon knikken en zei:

- Ik vroeg me al af wanneer je het ging vragen.

- Ik eh, ik wil graag iets weten over generaal Oreganov...

- Hij drinkt veel wodka en neemt orders aan van mij.

De ogen van de gevangenisdirecteur puilden uit. Die van de rebellen vielen bijna uit hun kassen. Het was allemaal niet zo fraai om te zien.

De gevangenisdirecteur pakte zijn mobieltje.

- Kameraad Oreganov? Hier je vriend Groentov. Ik moet je wat vragen.

De generaal stond op het kazerneplein waar de soldaten net begonnen waren om een miljard keer op te drukken.

- Wat wil je weten?

- Hoe zit het met een meisje dat hier in de cel zit? vroeg Groentov.

Het was een paar tellen stil. De generaal begon te beven. Dat kon je gelukkig niet horen aan de telefoon.

- Blijft dit tussen ons, kameraad Groentov?

- Ja.

Het was stil, één, twee, drie, vier seconden en toen zei generaal Oreganov:

- Wat kon ik anders? Ik heb wodka gedronken en ik nam haar orders aan. Je moest zien hoe ze tegen de dictator tekeer ging!

- Tegen onze grote leider? vroeg gevangenisdirecteur Groentov.

- Ze bekte hem af, zei de generaal.

- Ze bekte hem af?

Omdat de ogen van de gevangenisdirecteur al uitpuilden, viel nu zijn tong uit zijn mond, en hetzelfde gold voor de verklede Kletskoekiestaners.

De gevangenisdirecteur sloot zijn mond om hem weer te openen en de volgende vraag te stellen:

- We begrijpen elkaar goed over wat er in de gevangenis gebeurt?

- Natuurlijk begrijpen we elkaar goed, zei de generaal die daar iets totaal anders bij voorstelde (hij had meer iets als een plotselinge verdwijning van een klein meisje in zijn hoofd).

Voor de gevangenisdirecteur was dit het definitieve bewijs en hij zei:

- Dankjewel, kameraad Oreganov, je hebt het land een grote dienst bewezen.

Daar kon de generaal geen touw aan vastknopen maar het deed hem wel weer goed iets moois over zichzelf te horen.

- Tot ziens, zei hij.

Ze hingen op. De gevangenisdirecteur borg zijn toestel op in zijn broekzak en zei:

- Jullie hebben gelijk. We moeten de rebellenbewakers arresteren en de soldatengevangenen vrijlaten. Ik zal de dictator verwittigen van dit plan.

- Doe geen moeite, zei Jojanneke, dat doen wij wel.

Na een uur verliet een groot en stomverbaasd rebellenleger de gevangenis en zaten hun bewakers in de cellen.

- Een groot moment voor onze strijd, zei de gevangenisdirecteur toen hij de groep mensen zag weglopen, ervan onbewust dat hij over de verkeerde strijd sprak tegen de verkeerde mensen.

Het was aan het duisteren toen de groep aankwam op Al Broes. Ze werden gefeliciteerd door de achtergebleven soldaten. De hereniging met hun oude makkers zorgde voor heel wat tranen en gelach. De hangar werd behangen met slingers. Ook juffrouw Zwartmuts was dolgelukkig dat ze Jojanneke heel aantrof.

- Ik heb oog in oog met de dictator gestaan, zei Jojanneke. Daarna kwam ik in de diepste cel van de gevangenis.

Gelukkig stond Toejstoel precies goed om de juf op te vangen. Ze werd neergelegd op wat intussen haar bankje was geworden.

De soldaten schreven een speciaal sjoelkampioenschap uit, dat niemand mocht winnen. De leiders trakteerden de kinderen op ranjabier. Ze zaten rondom de grote tafel te bakkeleien.

- Drie boxen, zei Toejstoel.
- Vijf, zei Vasilij.
- Vier, zei Doftojefki.
- Waar hebben jullie het over? zei Jojanneke.
- We overleggen hoeveel boxen we nodig hebben bij het feest, zei Toejstoel.
- Welk feest? vroeg ze.
- Het verenigingsfeest, zei Vasilij, wat anders?
- Moeten we niet nog strijdplannen bedenken? zei Jojanneke.
- Daar heeft ze een punt, zei Toejstoel.
- We moeten die dictator voor eens en voor altijd wegsturen, zei Doftojefki.
- En wel nu! zei Vasilij.

De rebellen soldaten vielen hen tierend en brullend bij.

- We hebben alleen een probleem, zei Vasilij, we kunnen niet vechten.

Het werd weer stil in de hangar. De soldaten gingen verder met kaarten, sjoelen, lezen en roken. Juf Zwartmuts, weer bijgekomen, loste af en toe een niessalvo. Buiten zochten schuwe wilde beestjes een veilig heenkomen, terwijl minder schuwe wilde beestjes juist tevoorschijn kwamen.

- Dan maken wij toch de plannen, zei Ramon, jullie hoeven het alleen uit te voeren.

Juffrouw Zwartmuts riep vanaf haar bankje:

- Jullie gaan niet zomaar plannen met legers bedenken!
- Waarom niet, juf? vroeg Jojanneke.
- Omdat ik het dan zeg tegen je moeder!
- Als dat alles is, zei Jojanneke, kom jongens, aan de slag.

Juffrouw Zwartmuts schudde haar hoofd en besloot zich alleen nog druk te maken om haar puzzelboekje. Ranjabier werd uitgedeeld. De drie kinderen en de drie leiders bespraken hun aanvalsplannen.

- In de cel had ik tijd om te denken, zei Jojanneke. De dictator heeft veel soldaten. Ik kan niet zeggen dat ze pienter zijn. Jullie Kletskoekiestaners zijn beroemd om jullie

creativiteit. Op die manier moeten we ze aanpakken. Zonder leger stelt Gerasimov Gerasimets niets voor.

- Ik heb ook een idee, zei Ramon, we maken een geheime dienst die soldaten in hun slaap gaan neerschieten en dan...

Jojanneke gaf hem een pats tegen zijn hoofd.

- Mensen neerschieten, oliebol, ben je wel goed bij je hoofd?

- Ik zal je nog eens bevrijden, zei Ramon terwijl hij over de pijnlijke plek wreef.

Jojanneke zei dat ze ideetjes had waarbij niemand hoefde te schieten en ze legde ze uit. Ramon plaatste tactische kanttekeningen. Dik zei dat soms hoge bergen of diepe rivieren in de weg stonden. De rebellenleiders stonden erbij, keken en luisterden ernaar.

Het vliegtuig van dokter Zacharias was weer aan het landen. Hij stapte uit het toestel en informeerde bij een balie waar hij de dichtstbijzijnde Kletskoekiestaners kon vinden. De vrouw achter de balie zei verbaasd dat die hier niet woonden.

- Er staat hier toch 'Al Broes Airport' boven? riep hij uit. Dat heb ik net zelf gezien.

- Doesjanbe Airport, zei de dame.

Hij rende naar de voorkant van het gebouw en zag dat ze gelijk had. In het vliegtuig belde hij via de satelliet naar juffrouw Zwartmuts. Hij vertelde dat hij in Doesjanbe zat.

- Al Broes moet het zijn.

- Begrijp ik, zei dokter Zacharias geduldig, maar waar ben ik nu?

Dik kwam erbij en lepelde de volgende gegevens op:

- Doesjanbe, de hoofdstad van Tadzjikistan, een bergachtig land waar men vooral leeft van de oliewinning en de visvangst in de Armoe Darja...

- Heb je het gehoord? vroeg de juf aan dokter Zacharias.

- Ja, zei de dokter. Wacht op mij. Jullie kunnen niet zonder mijn genie.

- Dokter, volgende keer wel op het juiste vliegveld uitstappen, zei juffrouw Zwartmuts streng.

De dokter hing zonder wat te zeggen op, wat de juf erg verbaasde.

VIII ER KOMT IETS TUSSEN

De dictator zat de hele dag in zijn paleis te vloeken. Sinds de ontsnapping van de rebellen uit de gevangenis was zijn stemming slecht. Bovendien hadden spionnen ontdekt dat de rebellen ook bezig waren met invasieplannen.

De dictator was vaker niet aardig, maar nu was hij heel erg niet aardig. Hij had zelfs zijn grote vertrouweling, eerste minister Dropnov, uitgescholden. Maar Dropnov was belangrijk voor de dictator. Zodoende kwam de grote leider niet veel later op Dropnovs kantoor zijn verontschuldigen aanbieden. Staand tussen de vele marmeren tafels en kasten in het kantoor, zei de dictator:

- Sorry, kameraad Nikolaj Petrovitsj, ik meende het niet zo.

- Dat weet ik wel, zei Dropnov in zijn handen wrijvend.

De dictator ging tegenover hem zitten en begon te gapen. Dropnov bood hem een kopje koffie aan. Dat aanbod werd gretig door de dictator aangenomen. De bevende koffiedame morste gelukkig niet op Gerasimov Gerasimets' fluwelen keep, anders was ze haar leven niet zeker geweest.

- Wat vind jij dat ik moet doen, Dropnov? vroeg de dictator.

Dropnov was de enige in het land die hem niet in elke zin met dat ontstellend vervelende 'onze grote leider' hoefde aan te spreken.

- Gerasimov, zei hij, ik denk dat de onderste steen boven moet komen.

- Ik dacht dat de gevangenisdirecteur de schuldige was? zei de dictator.

- Wat voor motief zou hij hebben? zei Dropnov. Nee, er zit meer achter. Ik ken verraders. Niet persoonlijk natuurlijk, maar ik snap hoe ze denken. Niet uit eigen ervaring!

Hij slikte even en zei toen:

- Ik vrees dat u verraden bent.

- EEN VERRADER! schreeuwde de dictator.

Een muskiet kon hem niet pijnlijker prikken dan deze akelige gedachte. Hij sprong overeind begon driftig rondjes te lopen door Dropnovs kolossale werkkamer. Plotseling stond hij stil en zei hij, met zijn ongelijke blik op Dropnov gericht:

- Weet je zeker dat iemand mij wilde verraden, Nikolaj Petrovitsj?

- Zo zeker als dat water glinstert in de zon.

De dictator ging in zijn stoel zitten en probeerde kalm te worden. Dat viel niet mee. Hij dronk koffie. Daar werd hij ook niet kalmer van. Dropnov was wel kalm, ijzig kalm. Hij wist ook precies waar hij mee bezig was: met het schaakspel om de macht.

- Ik zal Abrikozov de opdracht geven dit tot op de bodem uit te zoeken, zei de dictator na een poosje.

Dropnov kuchte en zei:

- Ik weet niet of dat zo'n goed plan is.

- Waarom niet, kameraad Dropnov?

- Omdat, Gerasimov... zei de eerste minister, hoe weten we zeker dat hij niet de verrader is?

Dropnov kon het niet helpen erbij te grijnzen, want hij haatte Abrikozov. Vooral omdat Abrikozov vaak een sigaartje rookte met de dictator. Ook al hield Dropnov niet van sigaren, het ging om het idee. Een sigaar roken met de dictator was een stap verder dan hem bij zijn voornaam mogen noemen.

- Abrikozov een verrader?

- Ik zeg niet dat Abrikozov de verrader is, zei Dropnov, ik weet alleen *niet* dat hij het *niet* is.

- Ja ja, zei de dictator peinzend, en een paard is geen schaap.

Dropnov volgde de redenering van de dictator niet, en de dictator zelf ook niet. Na een beetje peinzend zei Gerasimov Gerasimets:

- Ik moet Oreganov eraan zetten.

De eerste minister kuchte zachtjes en zei daarna net zo zachtjes:

- Dat lijkt me ook niet verstandig.

- Wat? Jij wilt beweren dat een man, DIE IK TWINTIG JAAR KEN, mij verraden zou hebben?

- Dat zeg ik niet, Gerasimov, zei Dropnov, ik zeg alleen dat er meer achter zit.

Het spreekt voor zich dat Dropnov deze vertrouwde verhouding tussen dictator en generaal een nog kort bestaan toewenste. De dictator knorde een beetje en zei daarna:

- Weet je meer dan je zegt, Dropnov?

- Eerlijk niet, loog Dropnov.

- Je liegt toch niet? vroeg de dictator.

- Nee, loog Dropnov opnieuw, want hij wist wel degelijk hoe de vork in de steel zat, maar dat was zijn beroep: altijd twee passen vooruit lopen op de anderen. Hij had dat instinct al toen hij nog de glazenwasser was van de dictator. Zo had hij zich opgewerkt tot deze positie en hij wilde daar niet meer weg. Integendeel. Zijn mooie carrière miste nog maar een mooi plekje: de top.

De dictator klokte zijn koffie weg in hoog tempo. Het was een tijdje stil in de werkkamer. Er stonden geen planten en er hingen geen schilderijen. De dictator hield van soberheid. Zo hield iedereen van soberheid. Het stond alleen vol met meubels, want de dictator had ooit gezegd: 'Het genie van een mens begint met stevig meubilair.'

- Heb je verder nog opmerkingen, Dropnov?

- Ik denk, zei Dropnov, als we niet binnenkort een groot offensief beginnen tegen de rebellen, dat we dan de strijd verliezen.

- KAMERAAD NIKOLAJ PETROVITSJ! brulde de dictator. Dat de rebellen zijn vrijgelaten, dat is erg. Dat er volgens jou een verrader in mijn naaste kring zit, dat is erg. Dat de rebellen plannen hebben, dat is erg.

Dropnov zette zich schrap in zijn stoel.

- DAT JIJ WILT DAT IK NU OORLOG GA VOEREN, DAT IS WEL HEEL ERG!!!

- Sorry Gerasimov, zei Dropnov, maar elke dag die we wachten, speelt de rebellen in de kaart.

De dictator dacht na en zei:

- Ik ga.

Hij ging. Dropnov keek tevreden in zijn eigen weerspiegeling van het raam. O, als hij eens de eerste glazenwassende dictator van dit land zou worden!

In de hangar van Al Broes waren de rebellen driftig plannen aan het schetsen. Ze konden hun drang onderdrukken om tekeningen van gekke mannetjes te maken. Dat deden ze meestal als ze papier voor zich hadden. Heel Kletskoekiestan hing vol met papieren met gekke mannetjes.

Alles ging vlotjes totdat opeens op het vliegveld een klein toestel landde. Daaruit stapte generaal Oreganov.

De rebellen wilden hem aanvallen. Niet omdat hij de generaal was, maar omdat ze dachten dat hij de draak stak met de Kletskoekiestaanse cultuur. Nou ja, dat was het ook niet helemaal. Ze hadden er juist lol in als met hun cultuur werd gespot. Als het tenminste goed was gedaan. Ze verdachten de generaal ervan dat hij het slecht deed.

Maar hij leek oprecht. Heel nederig zei hij dat hij was gevlucht voor de dictator en dat hij zich bij de rebellen wilde aansluiten.

Oreganov was geen oorspronkelijke Kletskoekiestaner. Hij had Stuggistaans bloed. Dat bewees wel zijn gebrek aan humor.

Toch geloofden ze hem en de generaal liep met de Kletskoekiestaanse rebellen mee naar de hangar.

In korte tijd had de generaal veel moeten doorstaan. Eerst moest hij weer controle krijgen over zijn soldaten. Dat duurde wel even. Toen werd hij ineens gearresteerd. Hij hoorde van de dictatoriale rechtbank (dat was de dictator zelf) dat het ging om een telefoontje met de gevangenisdirecteur Groentov. De geheime dienst had de letterlijke zinnen van dat gesprek uitgetikt en bij de dictator ingeleverd. Nou ja, zo letterlijk was het niet. Oreganovs zinnen waren flink veranderd door de directeur van de geheime dienst, Abrikozov. Zo leek het net of de generaal zelf de opdracht had gegeven om alle gevangenen vrij te laten.

De dictatoriale rechtbank verklaarde de generaal 'verward en ziek'. De generaal zou weldra nog veel zieker zijn, doodziek zelfs, en uiteindelijk dood, tenzij hij revanche nam door de drie kinderen te ontvoeren.

De generaal begreep dat hij slachtoffer was van een complot. Hij zat lang genoeg in zijn vak om te weten dat het er soms zo aan toe ging. Daardoor accepteerde hij zijn opdracht zonder mekkeren. Het zou hem ook voldoening geven als hij met het kind thuis zou komen, zodat hij zijn moed kon bewijzen. Want Oreganov vond zichzelf een erg moedig mens.

In de wachtruimte schudde hij de hand van Jojanneke, die op de tafel zat.

- Ha generaal! zei ze. Je bent overgelopen!

- Ja, zei hij, ik wil me voortaan inzetten voor de ware Kletskoekiestaanse zaak. Door jou besepte ik hoe stom mijn werk was.

- Ja ja, zei Vasilij, hoe weten we zo zeker dat je geen verrader bent?

- Tja, zei Oreganov, jullie kunnen me oppakken als jullie dat willen. Ik heb geen enkel bewijs.

Dat was een sterk bewijs, vond iedereen.

De rebellen begonnen te juichen en het pleit was beslecht. De generaal was geaccepteerd als een van hen. Hij kreeg ranjabier met een extra grote schuimkraag. Er werd onmiddellijk een welkomstfeestje in elkaar gedraaid.

De generaal liet alle felicitaties over zich heen komen. Terloops vroeg hij hoe het zat met de plannen van de rebellen. Maar dat wilden ze zo snel nog niet zeggen.

- Je bent nu Kletskoekiestaner, wat wil je nog meer? zei Vasilij.

- Ja, daar gaat het inderdaad om, zei de generaal.

Hij lachte breed, wat hem moeite kostte, want zijn mondhoeken hadden altijd gehangen. De generaal schaterde zelfs echt tijdens de feestmaaltijd die ze die avond hielden onder een grote boom, waarbij het muzieksysteem om een of andere reden niet werkte.

Toen iedereen lag te slapen verdoofde Oreganov met een speciaal goedje Jojanneke, Ramon en Dik, en tilde ze in het vliegtuigje.

Toen hij opsteeg, ontdekten de Kletskoekiestaners welke ramp er had plaatsgevonden.

IX DE ACTIE VAN ABRIKOZOV

De dictator herstelde de generaal bij terugkeer onmiddellijk in zijn oude positie. Generaal Oreganov was erg gelukkig met zijn succes en neuriede de hele dag de melodie van het officiële volkslied: ‘Onze grote leider is een toffe peer’. De dictator had het volkslied zelf geschreven. Het is het eerste volkslied ter wereld met een housebeat.

Oreganov had weer aanzien bij iedereen. Zijn manschappen doken als vanouds fanatiek de modderbakken in. De gesprekken met zijn korporaals waren weer zoals vanouds, zij opperden iets en dan zei hij resoluut: ‘Onzin.’

Hij genoot er nog meer van dan vroeger. Wat was het toch heerlijk om een groot leger te leiden en met poppetjes te kunnen schuiven alsof het een spelletje Stratego is! Ondertussen zocht hij uit hoe hij verraden was. Oreganov ontdekte dat Abrikozov en Dropnov erachter hadden gezeten. De generaal zou zijn appeltje met hen nog wel schillen maar eerst moest hij zijn leger paraat krijgen.

Dropnov, de eerste minister, was stomverbaasd dat Oreganov met succes was teruggekeerd. Hij zou later iets anders moeten verzinnen. Nu was hij bezig met plannen voor de ondergang van Abrikozov, de gevreesde leider van de geheime dienst. Abrikozov schrok zelf ook toen de generaal terugkeerde. Hij schrok ook toen hij ontdekte dat Dropnov hem wilde weg krijgen.

De twee werkten als bezetenen aan plannen om elkaar in een slecht blaadje te krijgen bij de dictator. Abrikozov was net iets sneller. Hij had rapporten laten maken waarin stond dat de koffie van de dictator niet zo vers was als vroeger. Dat zou komen door een wet van de eerste minister.

Er was natuurlijk niets met de koffie aan de hand. De koffie smaakte precies zoals vroeger. Maar de dictator meende dat er een de laatste tijd een vreemd smaakje aan had gezeten. Hij had al twee koffiezetters laten opsluiten, maar beter werd de smaak niet.

Abrikozov en Dropnov werden 's ochtends vroeg bij de dictator ontboden in zijn werkkamer. De dictator smee een volle mok koffie tegen de muur.

- HOE ZIT DIT! kameraad Dropnov?

Dropnovs stotterige antwoord luidde dat hij koffiezaken meestal aan zijn personeel over liet. Die zou hij keihard straffen. Gerasimov Gerasimets zweeg en Abrikozov was in zijn nopjes.

Maar zijn nopjes waren snel verdwenen toen de dictator hem vroeg waarom de geheime dienst dat dan niet had ontdekt. Abrikozov bood zijn excuses aan aan Dropnov. Zo stonden ze weer gelijk.

Teruggekeerd op zijn geheime dienst-kantoor zat Abrikozov achter zijn bureau met een gummetje te spelen.

Hij dacht na. Niet over de waarheid. Waarheid betekende niets voor Abrikozov. Als je hem vroeg: 'Ben je vandaag naar de wc geweest, Abrikozov?' dan zou hij kijken aan welk antwoord hij het meeste baat zou hebben. Toch was Abrikozov ondanks zijn gedraai en gelieg een vrolijk en levenslustig man. Als hij lachte, brulde hij de hele boel bij elkaar. Iedereen op zijn kantoor wist dan weer: Ah, de directeur moet lachen om een grapje. Hij had zijn Kletskoekiestaanse aard nooit verloochend, ook al onderdrukte hij die cultuur. Het deed hem niets dat hij 'zijn volk' verraadde. Hij moest zijn gezin onderhouden, zei hij altijd.

Abrikozov had een opdracht van de dictator gekregen: om de grote aanval voor te bereiden. Hij zag een aanval op de rebellen helemaal niet zitten. Hij kon er geen eer aan behalen en Dropnov en Oreganov wel. Wie weet op welk zijspoor Abrikozov zou belanden?

Plots bevroor het gummetje in zijn handen. Hij greep de telefoon en blafte van alles door de hoorn. Daarna greep hij een kladblok en begon pagina's vol te pennen met aantekeningen. De rest van de dag werkte iedereen van zijn dienst op topsnelheid, wat vrijwel nooit voorkwam.

Aan het einde van de dag leverde hij het rapport hoogstpersoonlijk in bij de dictator. Er zat een paars strikje omheen zodat het nog interessanter leek. In het rapport stond onzin dat aanvallen de woede van de Kletskoekiestaners zou aanwakkeren. Als bewijs had Abrikozov enkele nepbrieven van rebellenleiders toegevoegd. Daarin stond oorlogstaal die geen enkele Kletskoekiestaner ooit in de mond zou nemen.

Toch geloofde de dictator Abrikozov. De aanval werd uitgesteld. Dat was een tegenslag voor de generaal en de eerste minister.

De rebellen wisten hier allemaal niets van. Ze hadden er toch geen oren naar gehad. Daarvoor waren ze te somber toen ze hadden ontdekt dat de drie kinderen waren ontvoerd. Ze vervloekten zichzelf weer eens hoe goed ze van vertrouwen waren, want zo waren de Kletskoekiestaners nu eenmaal van nature.

De rebellenleiders bombardeerden juffrouw Zwartmuts als leider. Daarvan viel ze flauw. Dat ging dus niet door.

Op dat moment landde een lila helikopter op vliegveld Al Broes. Eruit stapte een dame die volledig in lila was gekleed. De Kletskoekiestaners dromden rondom het toestel. Ze scheen de aandacht niet vreemd te vinden en zwaaide naar alle soldaten. Ze zwaaiden terug. Terwijl soldaten haar elf lila koffers naar de hangar droegen, vroeg Toejstoel aan de andere rebellenleiders:

- Is ze soms koningin?
- Of is ze van de televisie? vroeg Vasilij.
- Of is ze van... van... ik kan niets verzinnen, zei Doftojefki.
- Doe je best, man, zei Vasilij.
- Ik weet echt niets, zei Doftojefki.

De lila dame kwam erbij staan en zei:

- Ik ben van de kunst.
- Ja! zei Doftojefki, dat is een goede!
- Maar ik ben echt van de kunst, zei de dame verbaasd, nog sterker: ik b n kunst. Ik ben Sonja Lievinthart. Ik ben beroemd over de hele wereld vanwege mijn niet aflatende inzet voor de kunsten, de eerste tot en met de zevende, maar ik sta open voor meer.

De rebellensoldaten gingen weer sjoelen, roken, frisbie n, tekeningen maken. De drie leiders gingen aan hun tafel zitten. Ze zagen er somber uit. Sonja zag dat en riep verbaasd uit:

- Nou moe! Een heerlijke wandeling door het Kletskoekiestaanse hooggebergte had ik in petto. Nu zie ik allemaal sombere gezichten!

De drie leiders vertelden het verhaal van de rebellenstrijd. Sonja luisterde. En omdat ze zo uit de hemel kwam vallen, vroegen de rebellen maar meteen of zij hun legers wilden leiden.

Terwijl ze hierover nadacht hingen de Kletskoekietaanse leiders aan haar lila geverfde lippen. Ze ging staan en zei:

- Oorlog voeren, zei ze, heeft wel iets met kunst te maken. Kunst is een oorlog tegen jezelf. Maar ook een oorlog tegen mensen die zeggen dat jouw werk niet goed is.

Ze zweeg. Doftojefki fluisterde tegen Vasilij:

- Is dit nu ja of nee?

- Ik denk dat het nog komt, fluisterde Vasilij terug.

- Daarom, zei Sonja, wil ik jullie graag helpen!

De Kletskoekietaanse soldaten volgden het gesprek niet. Maar toen de drie leiders begonnen te juichen, gingen ze allemaal juichen. Ze schreeuwden de longen uit hun lijf. Ze hadden daar in de hangar natuurlijk weinig te vieren, op zo nu en dan een verjaardagsfeestje na, dus maakten ze er goed gebruik van.

Sonja twijfelde opeens hevig. Deed haar hartstocht haar niet weer te hard van stapel lopen? Oorlog was wel wat anders dan een schilderij maken. Maar toen ze de plannen van de drie kinderen onder ogen kreeg, raakte ze enthousiast.

- Het is alsof iemand mij op dit moment op deze plek wilde hebben! Ik moet een foto van mezelf maken! Ik ben *Het grote werk van het toeval!*

Ze pakte de camera uit haar koffer en drukte af. Daarna deelde ze aan niemand in het bijzonder mee dat deze foto het begin zou worden van een reportage, geheten: *De vrijheidsstrijd van een doorgeslagen volk.*

De rebellenleiders dachten dat zij nog meer doorgeslagen was dan zij zelf waren. En dat was heel bijzonder want ze vonden zichzelf al behoorlijk doorgeslagen.

Die avond overlegden Sonja en de drie leiders koortsachtig. Het ranjabier werd nonstop getapt en grappen ook. De kunstenaar bedacht in deze vrolijke roes veel dingetjes die de ideeën mooier, sprankelender, grappiger maakten. Dat sprak de rebellen erg aan.

- We gaan het doen! brulde Vasilij op zeker moment.

- Dan maar zonder de kinderen! brulde Toejstoel ook op een zeker moment.

- We kunnen het wel als we maar erin geloven, brulde Doftojefki op een moment waarvan de herkomst niet met zekerheid valt vast te stellen.

- Als jullie maar niet vergeten dat de kinderen in handen zijn van dat monster Gerasimov Gerasimets, beet juffrouw Zwartmuts hen van tijd tot tijd toe.

Iedereen was zo in beslag genomen door het plannen maken, het drinken, het roken en het sjoelen, dat niemand een landend vliegtuig op de verste landingsbaan opmerkte.

Dokter Zacharias geloofde er niets van dat ze op de goede plaats waren geland. Hij mokte dat hij nooit zijn hamster in de steek had moeten laten. De gezagsvoerder liep op hem af en zei:

- We hebben weer een geintje met u uitgehaald, dokter, we zijn in Vladivostok geland.

Vermoeid zei de dokter:

- Vliegen jullie ook wel eens naar het goede vliegveld?

De piloot beloofde plechtig, met zijn vingers op zijn rug gekruist, dat hij dat dit keer wel zou doen.

En daar steeg het vliegtuig weer op. Alle Kletskoekiestaanse bemanningsleden schaterden zo dat het toestel ervan schudde. Ze hadden hem nu wel heel briljant in de maling genomen!

X DE LILA INVASIE

De kinderen verveelden zich te pletter. Ze waren opgesloten in een kooi in de speciale ontspanningskamer van de dictator. Daar stond een kolossale televisie, een hometrainer en twee banken. De dictator kwam er nagenoeg nooit.

Toch trad hij op een middag binnen. Zijn haren en zijn keep slingerden achter hem aan. Hij nam plaats vlak voor de kooi en keek hen alledrie tegelijk doordringend aan.

- Als jullie nog eenmaal het daglicht willen zien, bulderde zijn stem door de kamer, dan moeten jullie mij nú vertellen wat de plannen zijn!

- Nee, zei Jojanneke.

De dictator gromde en richtte zich daarna tot Dik.

- Zou jij het willen zeggen, vriendje?

Dik was zo bang dat hij geen woord kon uitbrengen. De dictator richtte zich tot Ramon, die in het hoekje van de kooi zat te gapen.

- Als jij de plannen verklapt, ventje, zei Gerasimov Gerasimets, dan kun je krijgen wat je wilt!

- Ik wil in een snelle auto rijden, zei Ramon.

De dictator z'n schele ogen begonnen te glimmen. Zelf hield hij ook van snelle auto's. Hij had er vijftig in de garage staan, zowel oude als nieuwerwetse. Helaas kon hij ze niet zelf besturen.

- Ben je bereid om de geheimen te verklappen? vroeg hij.

- Tuurlijk, zei Ramon.

- Haal hem eruit, riep de dictator tegen een lijfwacht.

- Wat?! riep Jojanneke.

Ze gaf Ramon een enorme muilpeer in zijn gezicht en daarna nog één en ze had er nog één in petto maar hij was er al uit gevestigd. De kooideur werd gesloten. Dat weerhield Jojanneke niet van brullen.

- Verrader, oelewapper!

Ramon keek niet meer om naar zijn klasgenootjes en de lijfwacht leidde hem weg. De dictator volgde. Van achteren had hij wat weg van een reusachtige uitvoering van het Afrikaanse doodgraversvogeltje.

De deur werd dichtgesmeten.

- Had jij dat ooit gedacht, Dik?

- Ik weet het niet, zei Dik zachtjes.

Jojanneke ging zitten, leunde tegen de spijlen van de cel, en vroeg:

- Wat weet je eigenlijk wel?

- Op welke lengtegraad we in de cel zitten.

De rebellen waren intussen vergevorderd met hun plannen. Rondom de grote tafel in de hangar slaakten de leiders steeds enthousiaste kreten bij nieuwe invallen van de kunstkoningin. Sonja maakte een foto van de rebellenleiders die boven kaarten gebogen stonden.

- *Klaar voor de moeder aller aanvallen*, noem ik deze plaat, zei Sonja.

- Ik word nerveus van dat verheerlijken van oorlog, zei juffrouw Zwartmuts die voor de verandering ook aan tafel was gaan zitten.

- Geeft u toch toe dat het iets moois heeft, zei Sonja, die strijd om leven en dood.

- Nou, riep juffrouw Zwartmuts uit, wat mooi alsof je in plaats van kalveren mensen naar de slachtbank leidt! Er zitten net zoveel schurken bij de een als bij de ander! En de echte schurken zijn diegene die de mensen naar oorlogen sturen en dan zeggen dat ze anderen moeten neerknallen. Wat heeft dat nou voor zin?

- Mensen moeten toch hun land verdedigen?

- Als iedereen daar nu ophoudt, zei de juf, hoeft dat ook niet meer.

Sonja peinsde en zei:

- Misschien dat ik me in mijn denken nog laat beïnvloeden door uw opmerkingen. Nu is het tijd om ten aanval te trekken.

Daarover waren de rebellenleiders aan het onderhandelen.

- Ik, zei Toejstoel, vind dat we in gele jurken ten aanval moeten trekken.

- Gele jurken? zei Vasilij met een vies gezicht. Waarom?

- Omdat nog nooit een leger in gele jurken heeft bestaan.

- Hoe weet je dat zo zeker, zei Doftojefki, heb je soms alle boeken gelezen over legerkleding?

- Ik weet alles over oorlog en vrede, zei Toejstoel mysterieus. Tegenstanders zullen zich op hun achterhoofd krabben.

- En dan worden ze kaal? vroeg Vasilij grinnikend.

- Snappen jullie het dan niet! zei Toejstoel. Soldaten mogen niet op vrouwen schieten!

- We zijn toch geen vrouwen, zei Vasilij.

- En geen soldaten, zei Doftojefki.

- Weten zij veel, zei Toejstoel.

- Een prachtplan, zei Sonja, werkelijk een kunstwerk. Maar waar bent u van plan om honderden gele jurken vandaan te halen?

Dat wist Toejstoel nog zo gauw niet.

- Terwijl ik, en ze wees naar haar helikopter, altijd driehonderd lila jurken bij me heb.

De jurken werden gehaald en uitgedeeld. Alle soldaten deden er een aan. Daarna maakte Sonja een teamfoto.

- *De strijd van het lila leger*, zei ze terwijl ze afdrukte.

Het lila leger begon zondagmorgen heel vroeg aan de eerste aanval. Eigenlijk was het nog meer morgen dan dag. Misschien was het meer nacht dan morgen, zo vroeg was het nog.

Het land was dauwig. Enkele konijnen keken verstoord op naar de passerende groep rebellen. De rebellen schrokken ervan.

Naast het grote legerkamp van generaal Oreganov waren er twee kleinere kampen, Babaorovski en Petitbonov. De rebellen wilden die eerst onschadelijk maken. Ze stonden voor kamp Babaorovski.

Zoals ze hadden afgesproken liep Sonja naar de wachten van het kamp toe. Ze schoot rolletjes foto's vol van hen. De wachters vonden zulk vrouwelijk aandacht maar al te leuk en gingen liggend poseren. Daar werden ze zo moe van dat ze in slaap vielen.

Vijftig rebellen sloegen vervolgens met rubberen hamers houten palen om het kamp. Na een uurtje of twee hard werken waren ze klaar. Ze hadden het heel knap klaargespeeld zonder hard geluid te maken. De soldaten in het kamp lagen allemaal nog te maffen.

Toen ze wakker werden, gingen de soldaten hun dagelijkse gang: opstaan, wassen, aankleden, ontbijten. Het veranderde pas toen de in slaap gevallen wachters werden wakker gemaakt. Ze gaapten, keken rond en zagen ineens een muur voor zich. Ze draaiden zich om: ook een muur. Ze keken naar elkaar. Toen weer naar de muren. Ze twijfelden ineens allemaal. De baas van het kamp werd erbij geroepen. Hij zei dat de nieuwe muur vermoedelijk een vijandelijke daad was.

Dat was het moment dat alle soldaten in het kamp in paniek raakten. Ze renden door elkaar en brulden tegen elkaar: 'Een muur! Een muur!' De muur was te hoog om overheen te klimmen. Ze hadden ook geen wapens om de muur kapot te schieten.

Toen klonk de stem van Sonja. Ze zei dat de soldaten zich moesten overgeven. De kampleider brulde terug dat hij er niet over peinsde. Toen zei Sonja dat ze zouden verhongeren. De kampleider brulde terug dat ze dan maar zouden verhongeren.

Daar hadden de soldaten geen zin in. Ze duwden de kampleider opzij en kropen via een piepklein deurtje in de muur een voor een naar buiten. Daar werden ze in busjes geduwd. De kampleider volgde mopperend over het gebrek aan strijdlust bij de jonge generatie als laatste.

Vanuit de busjes zagen ze hoe Sonja met lila verf de volgende tekst op de muur schilderde: *vrijheid voor ieder mens maar voor de Kletskoekiestaners in het bijzonder.*

Project twee was een stuk moeilijker. Nabij het legerkamp Petitbonov werd een grote container neergezet. Die hadden ze toevallig ergens achter de hangar gevonden. De Kletskoekiestaners en Sonja hadden de container beschilderd. *De grote verwennerij* stond op de zijkant. Sonja had tekeningen gemaakt van vrouwen, flessen en sterretjes.

Tijdens een ommetje ontdekte een soldaat de container.

- Wat is dit hier? vroeg hij nors.
- Voor een knaak zul je het weten, zei Sonja.
- Is het iets met vrouwen, flessen en sterretjes? vroeg de soldaat wantrouwend.
- Jij bent zeker een van de slimste in dat kamp.
- Ja, zei de soldaat zonder met zijn ogen te knippen.
- Daar binnen kun je doen wat je wilt, zei Sonja.

- Nou, ik wil roken, wafels eten, wodka drinken en door mijn haren gestreeld worden door een mooie vrouw.

- Precies waar deze container voor dient, zei Sonja.

- Allemaal? riep de soldaat verbaasd uit. Hmmm... Ik weet het nog niet, ik twijfel nog.

- Ga nou maar, zei Sonja en ze gaf hem een duwtje.

Juist toen de wantrouwige soldaat naar binnen ging, stond een tweede klaar.

- Wat is dit hier? vroeg hij nors.

- Zijn jullie allemaal van hetzelfde niveau? vroeg Sonja.

- Wij soldaten denken altijd als één persoon, zei de soldaat.

- En ook die van de vijand dan?

De soldaat ging er niet op in maar zei:

- Hij blijft lang weg, mijn makker.

- Verwennerij kost tijd, zei Sonja, maar je kunt ook naar binnen.

De tweede soldaat ging naar binnen en een groep van vijf soldaten posteerde zich bij de ingang.

- Wat is dat hier? vroegen ze nors.

- Even wachten, zei Sonja.

Dat deden ze. Weldra stond er een flinke rij soldaten te wachten.

Wat in de keet werkelijk gebeurde: als een soldaat naar binnen ging, kreeg hij een hengst met een knots. Daarna kreeg ie slaapmiddel toegediend. Ze werden daarna bij elkaar gelegd en zo ontstond een snurkende soldatenstapel.

Zo lag er al een flink bataljon te snurken, totdat er blijkbaar een wat slimmere soldaat zich aandiende bij Sonja.

- Waar blijven al die soldaten eigenlijk? zei hij.

- Geloof jij niet dat dit een grote verwennerij is? vroeg Sonja.

- Misschien is het wel een grote nepperij, zei de soldaat peinzend. En waarom moeten we niet betalen? Niets in de wereld is gratis.

- Toch wel, zei Sonja, dit is een cadeautje van jullie baas.

- Hmmm... zei de soldaat. Misschien roep ik wel versterking om de boel te onderzoeken.

Sonja ging naar binnen en fluisterde naar Vasilij.

- Je moet je rol doen.

Hij liep naar buiten in een soldatenpak en zei:

- Je weet niet wat jullie missen daar binnen! Voetmassages, milkshakes drinken, dansen, films kijken...

- Dat allemaal in die ene container? zei de slimme soldaat.

- Tja, zei Vasilij met een knipoog, we moeten natuurlijk wel een beetje aanschuiven...

- Laat dan eens van die meiden zien, hield de soldaat aan.

Vanuit de duisternis werden twee lila jurken zichtbaar. De gezichten van deze 'dames' (verklede mannenrebellens) bleven in de schaduw.

De soldaten verdrongen zich om naar binnen te gaan en ze werden aan de lopende band neergeknuppeld.

De container werd op slot gedaan en zo was de tweede groep soldaten gevangen.

Nu restte alleen nog het grote legerkamp.

XI GERASIMOV GERASIMETS IS LINK

Het spreekt vanzelf dat de twee nederlagen de dictator boos hadden gemaakt. Boos was nog zachtjes uitgedrukt. Je mag ook best ‘furieus’ zeggen, of ‘vulkaanachtig’, of ‘zo woest als een dolfijn’ (alleen slaat dat nergens op want dolfijnen zijn helemaal niet woest). De dictator ontbood Abrikozov in de werkkamer van het paleis.

- WAAROM WIST JIJ HIER NIETS VAN? schreeuwde Gerasimov Gerasimets zodra Abrikozov ook maar een stap in de werkkamer had gezet.

Abrikozov zei zonder aarzelen:

- Omdat Dropnov me had gezegd dat ik het niet mocht onderzoeken.

Dropnov werd ontboden bij de dictator en kreeg de opmerking van Abrikozov voorgelegd.

- Oh, maar generaal Oreganov zei toen dat hij het wel zou klaren, verklaarde de eerste minister.

De generaal werd ontboden bij de dicator en kreeg de opmerking van Dropnov voorgelegd.

- Abrikozov had mij de opdracht moeten geven, zei hij.

De dictator stuurde woedend de drie mannen weg. Zijn stemming was onder het peil van de Hollandse polders.

- Jij, zei hij tegen Ramon, jij gaat me nu vertellen hoe het laatste plan in elkaar steekt. GEEN GEINTJES ANDERS LAAT IK JE IN EEN UITLAAT STOPPEN!

- Daar pas ik niet in, zei Ramon.

- Nou, zei dictator, bij wijze van spreken.

- Eerst de sleutels, zei Ramon.

De dictator zuchtte en zocht de sleutels. Hij zuchtte nog meer want hij had heel veel zakken in zijn cape. Het duurde een poos voordat hij de sleutels vond. Hij smeed ze op het bureau voor hem. Ramon pakte ze en begon daarna te vertellen. Zijn verhaal duurde tien minuten. De dictator keek steeds bedenkelijker en toen Ramon uitverteld was, brulde hij:

- HET IS ERG INGEWIKKELD!

- Ik heb het niet verzonnen, zei Ramon schouderophalend.

- Wie zegt dat jij de waarheid vertelt?

- Ik, zei Ramon.

- Dat is geen best argument.

- Jawel. Ik geef niets om dat volk. Ik geef ook niets om mijn klasgenootjes. Ik geef wel wat om mooie auto's.

- Je had een zoon van mij kunnen zijn, zei de dictator ineens vriendelijk.

Ineens bedacht hij zich geschrokken dat hij vriendelijk deed. Dat was verboden volgens zijn eigen antivriendelijkheidswetten. De dictator verdween grommend uit de werkkamer.

De drie belangrijkste medewerkers van de dictator werden tegelijk voor de ingang van het gebouw ontboden. Het was mooi weer en Gerasimov Gerasimets hield best van een beetje zonneschijn. Hij zat op de onderste treden van het bordes en de drie hadden zich aan zijn voeten gevlijd. Ze zaten ongemakkelijk maar ze bedachten zich wel twee keer om de dictator erover aan te spreken.

- Ik weet niet wie de schuldige is van dit alles, zei Gerasimov Gerasimets, maar als we nu niet de handen in een slaan, ZIJN WE STRAKS ALLEMAAL ONZE BAANTJES KWIJT!

Dropnov, de eerste minister, kuchte zachtjes en zei:

- Het verraad is gepleegd door de geheime dienst.

- Onzin, onderbrak Abrikozov hem, het leger heeft gefaald.

- Het leger heeft drie rebellen opgepakt, zei Oreganov, en daarmee meer gepresteerd dan...

- ZWIJG!!!

En of het stil was op het bordes.

- We hebben nog één deel van het leger over, zei de dictator. SLA DE HANDEN INEEN OF JE PAST STRAKS IN EEN DOOSJE VISVOER!

De drie sloegen de handen ineen alsof ze de drie musketiers naspeelden. Ze keken alledrie een andere kant uit. Voor de dictator was dit voldoende. Hij stond op en schreeuwde – een operazanger had niet beter gedaan:

- GA HEEN!

Hij liep naar binnen en de drie mannen gingen heen. Honderd meter verderop bleven ze stilstaan.

- Laten we afspreken dat we een ruziepauze inlassen, sprak de eerste minister.

De andere twee zeiden op hetzelfde moment:

- Akkoord.

Ze keken alledrie heel oprecht en gingen tevreden heen, dat de anderen hun fabeltje zo simpel geslikt hadden.

De dictator liep naar een klein achterafkamertje. Daar mochten zelfs zijn lijfwachten niet komen. Er stond niets anders in het kamertje dan een dressoir met een fotolijstje. De foto in het lijstje was van een beeldschone jonge vrouw, die glimlachend naar een zee staarde. Gerasimov Gerasimets keek er talloze minuten naar.

- Meneer Gerasimets! zei een persoon.

Van schrik liet de dictator bijna het fotootje uit zijn handen glippen.

- HOE WAAG JE HET OM MIJ TE STOREN! brulde hij.

- Maar het is etenstijd, meneer.

De dictator staarde scheel naar zijn bediende, wiens knieën steeds heviger begonnen te knikken.

- Jij, zei de dictator, krijgt een moordbrigade achter je aan.

- Een wat? zei de bediende, die ietwat doof was.

- Een moordbrigade!

- Een moordbrigade? Voor mij?!

De dictator knikte. De medewerker vond het best een eer maar zorgde wel dat hij als de wedeweerga het paleis verliet.

De dictator nam de foto weer in zijn handen, pinkte een traan weg zoals hij eens iemand in een film had zien doen, zette het lijstje terug, sloot de kamer af, liep richting de etenszaal, en daar aangekomen gaf hij aan zijn lijfwacht de opdracht om een moordbrigade achter de vluchtende man te sturen.

De etenszaal was een kolossale ruimte. De dictator gaf er niet zoveel om. Hij voelde zich altijd een beetje ongemakkelijk vanwege het enorme schilderij dat boven de etenstafel hing. Daarop stond een steigerend paard. Hij hield helemaal niet zo van steigerende paarden want die maakten hem bang. Het doek maakte wel altijd grote indruk

bij dinerende gasten uit het buitenland. Die namen zich voor om zich ooit ook zo te laten afbeelden en dan het doek in hun etenszaal op te hangen, ook al waren de meeste onder hen bang van steigerende paarden.

Gerasimov Gerasimets smikkelde van zijn aardappelsoep. Dat was het moeilijkste moment van de dag voor de chef-kok. Die verborg zichzelf altijd in een keukenkastje tot de maaltijd voorbij was. De vorige zeven koks waren, zo had de chef-kok gehoord van de werkster, ontboden op een dag dat de dictator het eten niet zo lekker had gevonden. Vervolgens waren ze allemaal mysterieus verdwenen. Geruchten gingen dat ze zelf in maaltijden verdwenen, maar geruchten waren natuurlijk maar geruchten.

De dictator vond de aardappelsoep smakelijk, zei de serveerster tegen de man in het keukenkastje. De chef-kok klom uit het kastje, haalde diep adem en kon rustig aan zijn middagslaapje beginnen.

In de hangar van Al Broes waren de rebellen druk bezig met de voorbereiding voor de laatste strijd. Ondanks de zeges was iedereen erg nerveus over het plan dat ze hadden bedacht.

- Ik twijfel er nog steeds over, zei Doftojefki.
- Het is wel riskant, zei Toejstoel.
- Weet jullie iets beters dan? vroeg Vasilij.

Doftojefki moest erkennen van niet. Toejstoel dacht lang na maar ook zijn Kletskoekiestaans brein wist niets beters te verzinnen.

- Luister jongens, zei Sonja, het is een simpel plan, en bovendien zeer kunstzinnig. Ik vind het jammer dat ik er zelf niet op ben gekomen. Ik kan natuurlijk niet elke dag geniaal zijn. Nou ja, vermoedelijk wel, maar als je geniaal bent kun je je eigen genialiteit helaas niet zien. Ik berust me in dat lot. Kijk, het plan is een gok maar wat in het leven is dat niet?

- Naar de wc gaan, zei Toejstoel onmiddellijk.

Hij werd genegeerd.

- Maar als het plan nu mislukt? vroeg Vasilij.
- Ben je bang? zei Sonja.
- Nee... Ja! riep Vasilij. Ik ben bang! Enorm bang!

Ze nam een foto van de bange Vasilij en zei:

- *Moedig in afwachting*, noem ik dit plaatje.

Helaas blijft het hier voorlopig bij. Wie weet leest u ooit het einde als de uitgevers wat minder hun neus ophalen humoristische verhalen. U kunt dat bespoedigen door – als u het gewaardeerd heeft – ze te laten weten dat dit verhaal op ze wacht.